

"Сот-сараптама қызметі саласындағы кәсіптік стандарттарын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Әділет министрінің 2024 жылғы 23 қаңтардағы № 60 бұйрығына өзгеріс пен толықтырулар енгізу туралы

Қазақстан Республикасы Әділет министрінің 2024 жылғы 27 желтоқсандағы № 1062 бұйрығы

БҰЙЫРАМЫН:

1. "Сот-сараптама қызметі саласындағы кәсіптік стандарттарын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Әділет министрінің 2024 жылғы 23 қаңтардағы № 60 бұйрығына мынадай өзгеріс пен толықтырулар енгізілсін:

1-тармақта:

29) тармақша жаңа редакцияда жазылсын:

"29) осы бұйрыққа 29-қосымшаға сәйкес "Сот-гистологиялық зерттеу" кәсіптік стандарты;"

мынадай мазмұндағы 30) тармақшамен толықтырылсын:

"30) осы бұйрыққа 30-қосымшаға сәйкес, "Сот-биологиялық (медициналық), медициналық-криминалистикалық , сот-психиатриялық, сот-наркологиялық сараптамалар, сот-жалпысараптамалық зерттеулер бойынша кәсіптік стандарты бекітілсін.";

осы бұйрыққа қосымшаға сәйкес 30-қосымшамен толықтырылсын.

2. Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінің Сараптама қызметін ұйымдастыру департаменті Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен осы бұйрықты Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінің ресми интернет-ресурсында орналастыруды қамтамасыз етсін.

3. Осы бұйрықтың орындалуын бақылау жетекшілік ететін Қазақстан Республикасының Әділет вице-министріне жүктелсін.

4. Осы бұйрық алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі.

Министр

А. Есқараев

Бұйрықпен бекітілген
Қазақстан Республикасы
Әділет министрінің
2024 жылғы 23 қаңтардағы
№ 60 бұйрығына
30-қосымша

Сот-биологиялық (медициналық), медициналық-криминалистикалық , сот-психиатриялық, сот-наркологиялық сараптамалар, сот-жалпысараптамалық зерттеулер бойынша кәсіптік стандарты

1 тарау. Жалпы ережелер

1. "Кәсіптік біліктілік туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабының 5-тармағына сәйкес осы "Сот-медициналық сараптамасы" кәсіптік стандарты әзірленді және сот-сараптама қызметі саласындағы сот сарапшысының біліктілік, құзыреттілік деңгейіне, еңбек мазмұнына, сапасына және жағдайларына қойылатын талаптарды айқындауға арналған.

2. Осы кәсіптік стандартта келесі терминдер, анықтамалар қолданылады:

1) білім - кәсіптік міндет шеңберінде іс-әрекеттерді орындау үшін қажетті зерделенген және меңгерілген ақпарат;

2) дағды - кәсіптік міндетті толығымен орындауға мүмкіндік беретін білім мен машықты қолдану қабілеті;

3) жазба - қол жеткізілген нәтижелер туралы мәліметтерді қамтитын құжат немесе жүзеге асырылған қызметтің расталуы (верификацияның, ескертуші және түзетуші әрекеттердің жүргізілуінің куәлігін ұсыну және қадағалауын рәсімдеу үшін);

4) медициналық-криминалистикалық сараптамасының мәні — жалпы сот медицинасы саласындағы білімдерден басқа, криминалистикалық сәйкестендіру саласындағы арнайы ғылыми танымды және зерттеудің әртүрлі арнайы зертханалық әдістерін (физикалық, фотографиялық, техникалық, химиялық, математикалық) қолдануды талап ететін фактілерді анықтау және бағалау;

5) медициналық-криминалистикалық сараптамасының объектілері – шығу көзі адамның денесі және оның органдары болып табылатын, сараптаманы тағайындаған адам ұсынатын заттай дәлелдемелер мен биологиялық объектілер, басқа бөлімшелердің сот-медициналық сарапшылары жіберетін заттай дәлелдемелер мен биологиялық объектілер;

6) сот-биологиялық сараптамасының мәні — заттай дәлелдемелердегі шығу көзі қаннан, шәуеттен, терден, сілекейден, эпителий жасушаларынан, қынаптық бөліністерден, несептен түзілген шығу тегі биологиялық объектілер мен іздерді олардың түрлік және топтық тиесілігін айқындау мақсатында зерттеу болып табылады;

7) сот-биологиялық (медициналық) сараптамасының объектілері — қан, сперматозоидтар, тер, сілекей, эпителий жасушалары, қынаптық секрециялар, адамның зәрі және т. б. түзген заттай дәлелдемелердегі биологиялық шығу тегі объектілері мен іздері;

8) сот-жалпысараптамалық зерттеудің мәні - адамның мәйітін, тірі адамдарды, қылмыстық, азаматтық, әкімшілік істің материалдарын, заттай дәлелдемелерді, медициналық құжаттаманы зерттеу болып табылады;

9) сот-жалпысараптамалық зерттеу объектілері – мәйіт, мәйітпен бірге жеткізілген киім мен заттар, тірі адамдар, қылмыстық, азаматтық, әкімшілік істің сараптама мәніне жататын материалдары: оқиға орнын қарау хаттамасы, үлгілерді алу хаттамасы, мәйітті

зерттеу хаттамалары және қойылған мәселелерді шешу үшін маңызы болуы мүмкін басқа да материалдар, заттай дәлелдемелер, медициналық құжаттама;

10) сот-наркологиялық сараптамасының мәні - адамның психикасын зерттеу арқылы нақты деректерді анықтау (психикалық бұзылулардың және нашақорлық пен алкоголизмнен мәжбүрлеп емдеуді қолдануды немесе қолданбауды ұсыну үшін психобелсенді заттарды қолданумен байланысты мінез-құлық бұзылыстарының болуын немесе болмауын анықтау);

11) сот-наркологиялық сараптамасының объектілері - адам психикасының жай-күйі, медициналық құжаттар, сондай-ақ сот наркологиялық сараптамасының мәніне жататын сот сараптамасы жүргізілетін іс материалдарындағы мәліметтер;

12) сот-психиатриялық сараптамасының мәні - қылмыстық, азаматтық істі не әкімшілік құқық бұзушылық туралы істі шешу үшін маңызы бар, оған қатысты сараптама тағайындалған адамның психикалық жай-күйі туралы нақты деректер (психикалық процестердің (психикалық қызметтің) барысы мен құрылымының заңдылықтары мен ерекшеліктерін зерттеу);

13) сот-психиатриялық сараптамасының объектілері - адам психикасының жай-күйі, медициналық құжаттар, сондай-ақ сот психиатриялық сараптамасының мәніне жататын сот сараптамасы жүргізілетін іс материалдарындағы мәліметтер.

3. Осы кәсіптік стандартта мынадай қысқартулар қолданылады:

БТБА - Жұмысшылардың жұмыстары мен кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығы;

БА - Біліктілік анықтамалығы;

СБШ – Салалық біліктілік шеңбері;

ЭҚЖЖ – Экономикалық қызмет түрлерінің жалпы мемлекеттік жіктеуіші.

2 тарау. Кәсіптік стандарттың төлқұжаты

4. Кәсіптік стандарттың атауы: "Сот-медициналық сараптамасы".

5. Кәсіптік стандарттың коды: Q86901

6. ЭҚЖЖ сәйкес секциясын, бөлімді, тобын, сыныбын және кіші сыныбын көрсету:

Q - Денсаулық сақтау және халыққа әлеуметтік қызмет көрсету;

86 - Денсаулық сақтау саласындағы қызмет;

869 - Денсаулық сақтау саласындағы өзге де қызмет;

8690 - Денсаулық сақтау саласындағы өзге де қызмет;

86901 - Сот-медициналық сараптамалар мен зерттеулер жүргізу жөніндегі қызмет.

7. Кәсіптік стандарттың қысқаша сипаттамасы: осы стандарт сот сараптамаларын (зерттеулерін) жүргізу құқығына біліктілік куәлігі бар биологиялық, жалпы сараптамалық, медициналық-криминалистикалық бағыттағы сот-медициналық сарапшылардың, сот-наркологиялық сарапшылардың, сот-психиатриялық сарапшылардың біліктілік және құзыреттілік деңгейіне, еңбек мазмұнына, сапасына

және жағдайларына қойылатын талаптарды, сондай-ақ орта медициналық персоналдың (медбике, лаборант), сот сараптамасы органының кіші медициналық персоналына (санитар) біліктілік және құзыреттілік деңгейіне, еңбек мазмұнына, сапасына және жағдайларына қойылатын талаптарды белгілейді.

8. Кәсіптер карточкаларының тізбесі:

1) Дәрігер сот-медициналық сарапшысы (биологиялық бағыттағы) - СБШ 6 деңгейі;

2) Зертханашы (биологиялық бағыттағы) - СБШ 5 деңгейі;

3) Дәрігер сот-медициналық сарапшы (медициналық-криминалистикалық бағыттағы) - СБШ 6 деңгейі;

4) Зертханашы (медициналық - криминалистикалық бағыттағы) - СБШ 5 деңгейі;

5) Дәрігер сот-медициналық сарапшы (жалпы сараптамалық бағыттағы) - СБШ 6 деңгейі;

6) Мейірбике (жалпы сараптамалық бағыттағы) - СБШ 5 деңгейі;

7) Санитар (жалпы сараптамалық бағыттағы) - СБШ 2 деңгейі;

8) Дәрігер сот-психиатриялық сарапшы - СБШ 6 деңгейі;

9) Мейірбике (психиатриялық бағыттағы) - СБШ 5 деңгейі;

10) Дәрігер сот-наркологиялық сарапшы - СБШ 6 деңгейі;

11) Мейірбике (наркологиялық бағыттағы) - СБШ 5 деңгейі.

3-тарау. Кәсіптер карточкалары

9. "Дәрігер сот-медициналық сарапшы (биологиялық бағыттағы)" кәсібінің карточкасы:			
Топтың коды	2216-5		
Қызметтер атауының коды	2216-5-001		
Кәсіп атауы	Дәрігер сот-медициналық сарапшы		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі	6		
Біліктіліктің СБШ бойынша төмен деңгейі			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі	Белгіленбеген		
Кәсіптік білім деңгейі	Жоғары білім, жоғары оқу орнынан кейінгі медициналық білім (резидентура)	Мамандық: денсаулық сақтау сот-медициналық сараптама	Біліктілік: Дәрігер сот-медициналық сарапшы
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Осы біліктілік бойынша алдыңғы жұмыс тәжірибесі талап етілмейді		
Формалды емес және информалды біліммен байланыс	Қажет етілмейді		

Кәсіптердің басқа ықтимал атаулары	2611-7-002 Сот сарапшысы	
Қызметтің негізгі мақсаты	Биологиялық (медициналық) сараптаманы жүргізу саласындағы кәсіптік қызметке қойылатын бірыңғай талаптарды әзірлеу, еңбек нарығының заманауи қажеттіліктеріне жауап беретін және қызметкерлердің біліміне, машығына, дағдыларына және жеке құзыреттеріне қойылатын тиісті талаптарды жүйелі және құрылымдық жағынан сипаттау	
Еңбек функцияларының сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Сот-биологиялық (медициналық) сараптамаларын немесе зерттеулерін жүргізу; 2. Сараптамалар тағайындайтын органдармен өзара іс-қимыл жасау.
	Қосымша еңбек функциялары:	Ғылыми-зерттеу, ғылыми-әдістемелік және оқу-әдістемелік жұмыстарға қатысу.
	1-дағды: Қанның сот-биологиялық (медициналық) сараптамасын немесе зерттеуін жүргізу	Дағдылары: 1. Сот-сараптамалық зерттеудің мәнін, объектісін және міндеттерін айқындау; 2. Сот сараптамасының объектілерін олардың ерекшеліктерін ескере отырып сипаттау; 3. Сот-сараптамалық зерттеу әдістемелерін және (немесе) әдістерін таңдау; 4. Мемлекеттік тізілімге енгізілген әдістеме арқылы қанның болуын анықтау; 5. Мемлекеттік тізілімге енгізілген әдістеме арқылы қанның түрлік тиесілігін анықтау; 6. Мемлекеттік тізілімге енгізілген әдістеме арқылы қанның топтық тиесілігін анықтау; 7. Сот-сараптамалық зерттеудің барысы мен нәтижелерін көрсететін сарапшының қорытындысын ресімдеу.
		Білімі: 1. Сот-сараптамалық зерттеу әдістемелері және (немесе) әдістері; 2. Өлшеу нәтижелерінің белгісіздігін бағалаудың жалпы ережелері; 3. Сараптамалық зерттеулер нәтижелерінің дұрыстығы мен объективтілігі дәрежесін бағалаудың ғылыми негізделген тәсілдері мен критерийлері; 4. Сот-сараптамалық зерттеу барысында алынған деректерді түсіндіру; 5. Зерттеу нәтижелерін есептеу, талдау, бағалау және өңдеу жазбаларын жүргізу; 6. Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария жөніндегі ішкі еңбек тәртібі, өрт қауіпсіздігі талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Ұсынылмайды
		Дағдылары: 1. Сот-сараптамалық зерттеудің мәнін, объектісін және міндеттерін айқындау;

1-еңбек функциясы: Сот-биологиялық (медициналық) сараптамаларын немесе зерттеулерін жүргізу	2-дағды: Бөліністің сот-биологиялық (медициналық) Сараптамасын немесе зерттеуін жүргізу	2. Сот сараптамасының объектілерін олардың ерекшеліктерін ескере отырып сипаттау; 3. Сот-сараптамалық зерттеу әдістемелері және (немесе) әдістерін таңдау; 4. Мемлекеттік тізілімге енгізілген әдістеме арқылы шәуеттің болуын анықтау; 5. Мемлекеттік тізілімге енгізілген әдістеме арқылы сілекейдің болуын анықтау; 6. Мемлекеттік тізілімге енгізілген әдістеме арқылы тердің болуын анықтау; 7. Мемлекеттік тізілімге енгізілген әдістеме арқылы зәрдің болуын анықтау; 8. Мемлекеттік тізілімге енгізілген әдістеме арқылы шәуеттің топтық тиесілігін айқындау; 9. Мемлекеттік тізілімге енгізілген әдістеме арқылы тердің топтық тиесілігін айқындау; 10. Мемлекеттік тізілімге енгізілген әдістеме арқылы зәрдің топтық байланысын анықтау; 11. Мемлекеттік тізілімге енгізілген әдістеме арқылы сілекейдің топтық тиесілігін анықтау; 12. Сот-сараптамалық зерттеудің барысы мен нәтижелерін көрсететін сарапшының қорытындысын ресімдеу.
		Білімі: 1. Сот-сараптамалық зерттеу әдістемелері және (немесе) әдістері; 2. Өлшеу нәтижелерінің белгісіздігін бағалаудың жалпы ережелері; 3. Сараптамалық зерттеулер нәтижелерінің дұрыстығы мен объективтілігі дәрежесін бағалаудың ғылыми негізделген тәсілдері мен критерийлері; 4. Сот-сараптамалық зерттеу барысында алынған деректерді түсіндіру; 5. Зерттеу нәтижелерін есептеу, талдау, бағалау және өңдеу жазбаларын жүргізу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
		Дағдылары: 1. Сот-сараптамалық зерттеу әдістемесіне және (немесе) әдісіне сәйкес шаштың сынамалық дайындығын жүргізу; 2. Шаштың морфологиялық қасиеттерін сипаттау (пішіні, түсі, реңі, ұзындығы, перифериялық және тамыр ұштары); 3. Шашқа микроскопиялық зерттеу жүргізу (қабықтық зат, өзек, пигмент, пигментофорлар, кутикула және т.б.); 4. Шашқа салыстырмалы зерттеу жүргізу (тиістілігі, ерекшеліктері, зақымдануы, аурулары); 5. Мемлекеттік тізілімге енгізілген әдістеме арқылы шаштың топтық тиесілігін анықтау;

3-дағды: Шаштын сот-биологиялық (медициналық) сараптамасын және зерттеуін жүргізу	6. Сот-сараптамалық зерттеудің барысы мен нәтижелерін көрсететін сарапшының қорытындысын ресімдеу. Білімі: 1. Сот-сараптамалық зерттеу әдістемелері және (немесе) әдістері; 2. Өлшеу нәтижелерінің белгісіздігін бағалаудың жалпы ережелері; 3. Сараптамалық зерттеулер нәтижелерінің дұрыстығы мен объективтілігі дәрежесін бағалаудың ғылыми негізделген тәсілдері мен критерийлері; 4. Сот-сараптамалық зерттеу барысында алынған деректерді түсіндіру; 5. Зерттеу нәтижелерін есептеу, талдау, бағалау және өңдеу жазбаларын жүргізу.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
4-дағды: Жасушалардың, сүйектердің, тістердің, тіндердің сот-биологиялық (медициналық) сараптамасын және зерттеуін жүргізу	Дағдылары: 1. Сот-сараптамалық зерттеудің мәнін, объектісін және міндеттерін айқындау; 2. Сот сараптамасының объектілерін олардың ерекшеліктерін ескере отырып сипаттау; 3. Сот-сараптамалық зерттеу әдістемелері және (немесе) әдістерін таңдау; 4. Мемлекеттік тізілімге енгізілген әдістеме арқылы эпителийдің болуын анықтау; 5. Мемлекеттік тізілімге енгізілген әдістеме арқылы сүйектердің, тістердің топтық тиесілігін анықтау; 6. Мемлекеттік тізілімге енгізілген әдістеме арқылы органның тіндік тиесілігін айқындау; 7. Объектілерге цитологиялық зерттеу жүргізу; 8. Объектінің жыныстық тиесілігін анықтау; 9. Сот-сараптамалық зерттеудің барысы мен нәтижелерін көрсететін сарапшының қорытындысын ресімдеу. Білімі: 1. Сот-сараптамалық зерттеу әдістемелері және (немесе) әдістері; 2. Өлшеу нәтижелерінің белгісіздігін бағалаудың жалпы ережелері; 3. Сараптамалық зерттеулер нәтижелерінің дұрыстығы мен объективтілігі дәрежесін бағалаудың ғылыми негізделген тәсілдері мен критерийлері; 4. Сот-сараптамалық зерттеу барысында алынған деректерді түсіндіру; 5. Зерттеу нәтижелерін есептеу, талдау, бағалау және өңдеу жазбаларын жүргізу.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды

	1-дағды: Сот сараптамаларын жүргізуді тағайындайтын органдармен өзара іс-қимыл	Дағдылары: 1. Сот сараптамасын жүргізуге арналған шығыстардың сметасын жасау; 2. Сараптаманы тағайындаған органға сараптама жүргізуге байланысты шеккен шығыстар туралы есепті ұсыну; 3. Өз құзыреті шегінде процестік әрекеттерге маман немесе сарапшы ретінде қатысу; 4. Сараптамалық қателіктер жіберуге ықпал ететін себептер мен жағдайларды анықтау мақсатында сараптамалық практиканы талдап қорытуды жүргізу , сондай-ақ сараптамалық қателіктердің алдын алуға бағытталған ұсыныстарды әзірлеу. Білімі: 1. Қазақстан Республикасының сот-сараптама қызметі саласындағы заңнамалық және өзге де нормативтік құқықтық актілері; 2. Сараптама құнын есептеу бойынша тарифтер мен әдістер; 3. Сот сарапшысының процестік іс-әрекеттерге маман ретінде қатысу нысандары; 4. Сот-сараптамалық зерттеулер әдістемелерін әзірлеу, сынақтан өткізу және енгізудің негізгі қағидаттары.
2-еңбек функциясы: Сараптамалар тағайындайтын органдармен өзара іс-қимыл	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Ұсынылмайды
	2-дағды: Сараптама тағайындайтын органдардың қызметкерлеріне консультация беру	Дағдылары: 1. Сот сараптамаларын (зерттеулерін) ұйымдастыру және жүргізу мәселелері бойынша сараптамалар тағайындайтын органдардың қызметкерлері үшін ақпараттық-түсіндіру жұмыстарына қатысу; 2. Сот сараптамаларын (зерттеулерін) ұйымдастыру және жүргізу мәселелері бойынша сараптамалар тағайындайтын органдардың қызметкерлері үшін семинарлар өткізу; 3. Технологиялардың қазіргі деңгейін ескере отырып, сот-биологиялық (медициналық) сараптамасының немесе зерттеуінің ағымдағы жай-күйі мен даму перспективаларын зерделеу және талдау; 4. Деректерді жинау, талдау және жүйелеу. Білімі: 1. Қазақстан Республикасының сот-сараптама қызметі саласындағы заңнамалық және өзге де нормативтік құқықтық актілері; 2. Сот экспертиологиясы және криминалистика негіздері; 3. Қылмыстық және азаматтық істер, сондай-ақ Әкімшілік құқық бұзушылық туралы істер бойынша материалдарды дайындау және ұсыну ерекшеліктері ;

		4. Сот-сараптамалық зерттеулер әдістемелерін әзірлеу, сынақтан өткізу және енгізудің негізгі қағидаттары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
1-ші қосымша еңбек функциясы: Ғылыми-зерттеу,	1-дағды: Сот сараптамасы саласындағы ғылыми қызметке қатысу	Дағдылары: 1. Технологиялардың, ғылыми әзірлемелердің заманауи деңгейін ескере отырып, сот-биологиялық (медициналық) сараптамасының немесе зерттеуінің ағымдағы жай-күйі мен даму перспективаларын зерделеу және талдау; 2. Ғылыми-зерттеу жұмыстарын жүргізу үшін ұсыныстар мен техникалық-экономикалық негіздеме әзірлеу; 3. Ғылыми зерттеу нәтижелерінің техникалық және экономикалық әсерін негіздеу; 4. Ғылыми-зерттеу жұмыстарын ұйымдастыруды және өткізуді жоспарлау; 5. Деректерді жинау, талдау және жүйелеуді жүзеге асыру; 6. Зерттеу жұмыстарының жоспарларын ағымдағы және қорытынды бақылауды, бағалауды және түзетуді жүзеге асыру; 7. Сынау мен өлшеудің тиісті әдістері мен әдістемелерін қолдану; 8. Ғылыми зерттеулер барысында жүргізілген сынақтардың нәтижелерін талдау; 9. Ғылыми-зерттеу жұмыстарының нәтижелерін ресімдеу; 10. Сот-сараптамалық зерттеулердің әдістемелерін, техникалық шешімдерді, ғылыми зерттеулердің әзірлемелерін әзірлеуге, сынақтан өткізуге, валидациялауға және енгізуге қатысу; 11. Орындалған жұмыстың, ғылыми зерттеулердің және (немесе) ғылыми-техникалық әзірлемелердің нәтижелері бойынша есептер дайындау; 12. Мақалалар, монографиялар, әдістемелік ұсынымдар мен нұсқаулықтар дайындауға қатысу; 13. Жарияланымдар мен ғылыми әзірлемелерге рецензия жүргізу; 14. Сараптамалық қателіктер жіберуге ықпал ететін себептер мен жағдайларды анықтау мақсатында сараптамалық практиканы талдап қорытуды жүргізу, сондай-ақ сараптамалық қателіктердің алдын алуға бағытталған ұсыныстарды әзірлеу. Білімі: 1. Сот-сараптама қызметі саласындағы заңнамалық және өзге де нормативтік құқықтық актілер; 2. Сот сараптамасы саласындағы отандық және шетелдік ғылым мен технологияның заманауи жетістіктері;

ғылыми-әдістемелік және оқу-әдістемелік жұмысқа қатысу		3. Ғылыми-зерттеу жұмыстарын жүргізу немесе ғылыми-техникалық әзірлемелерді орындау әдіснамасы; 4. Ғылыми-зерттеу жұмыстарының мазмұны мен нәтижелерін ресімдеуге қойылатын үлгілік талаптар ; 5. Сот-сараптамалық зерттеулердің әдістемелерін әзірлеу, сынақтан өткізу және енгізудің негізгі қағидаттары; 6. Ғылыми зерттеулер жүргізу немесе ғылыми-техникалық әзірлемелерді орындау бойынша әдістемелік материалдар.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Ұсынылмайды
2-дағды: Сот сараптамасы саласындағы нормативтік құқықтық актілер мен нормативтік құжаттардың жобаларын әзірлеуге қатысу		Дағдылары: 1. Сот-сараптама қызметі саласындағы нормативтік құқықтық актілердің жобаларын қолданыстағы заңнамаға, реттеу мақсаттарына, енгізілетін нормалардың тиімділігі мен олардың салдарларына сәйкестігіне талдау жасау; 2. Сот-сараптама қызметін нормативтік-құқықтық реттеуді жетілдіру, қолданыстағы нормативтік құқықтық актілерге өзгерістер енгізу немесе қайта қарау, нормативтік құқықтық актілердің жобаларын әзірлеу жөнінде ұсыныстар қалыптастыру; 3. Сот сараптамасы саласындағы нормативтік құқықтық актілердің жобаларын әзірлеуге қатысу; 4. Сараптамалық қателіктер жіберуге ықпал ететін себептер мен жағдайларды анықтау мақсатында сараптамалық практиканы талдап қорытуды жүргізу , сондай-ақ сараптамалық қателіктердің алдын алуға бағытталған ұсыныстарды әзірлеу. Білімі: 1. Сот-сараптама қызметі саласындағы заңнамалық және өзге де нормативтік құқықтық актілер; 2. "Құқықтық актілер туралы" Қазақстан Республикасының Заңы; 3. Қазақстан Республикасы Әділет министрімен бекітілген 2023 жылғы 3 шілдеде №448 Нормативтік құқықтық актілерді әзірлеу және келісу қағидалары; 4. Сот-сараптамалық зерттеулердің әдістемелерін әзірлеу, сынақтан өткізу және енгізудің негізгі қағидаттары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Ұсынылмайды
		Дағдылары: 1. Сот сараптамаларын (зерттеулерін) жүргізу құқығына біліктілік куәлігін алуға, сот сарапшыларының біліктілігін арттыруға үміткерлерді дайындауға қатысу;

	3-дағды: Сот сарапшыларын кәсіптік даярлауға, олардың біліктілігін арттыруға қатысу	2. Сот сарапшыларын даярлау, біліктілігін арттыру курстарына оқытушы, дайындық жетекшісі ретінде қатысу; 3. Кадрларды даярлаудың, біліктілікті арттырудың перспективалық және ағымдағы жоспарларын әзірлеуге қатысу; 4. Оқу-әдістемелік құжаттаманы, оқыту және бақылау құралдарын әзірлеуге қатысу; 5. Кәсіптік оқыту мен біліктілікті арттырудың нысандары мен әдістерін жетілдіруге қатысу; 6. Оқыту нәтижелерінің көрсеткіштерін және оның тиімділігін талдауды жүзеге асыру. Білімі: 1. Сот-сараптама қызметі саласындағы заңнамалық және өзге де нормативтік құқықтық актілер; 2. Оқу-әдістемелік кешендерді әзірлеудің негізгі принциптері мен тәртібі; 3. Дәрістер, семинарлар мен практикалық сабақтар жоспарларын құру тәртібі; 4. Оқыту теориясы мен әдістемесінің негіздері; 5. Сот сарапшыларын даярлау және олардың біліктілігін арттыру мәселелері бойынша әдістемелік материалдар; 6. Сот сарапшыларын даярлаудың, біліктілігін арттырудың нысандары, түрлері, әдістері мен құралдары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Байланысқа бейімділік Эмпатия, эмоционалды интеллект Көшбасшылық Тәлімгерлік Ынтымақтастық және командалық жұмыс Жүйелік және аналитикалық ойлау Ұйымдастырушылық дағдылары Стрессті басқару Өзін-өзі ұйымдастыру және уақытты тиімді басқару Кәсіптік этика Сапаға ұмтылу	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	Техникалық реттеу объектісі болып табылмайды	
СБШ шеңберіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	6	Дәрігер сот-медициналық сарапшы/бөлім (бөлімше) басшысы
10. "Зертханашы (биологиялық бағыттағы)" кәсібінің карточкасы:		
Топтың коды	2269-9	
Қызметтер атауының коды		

Кәсіп атауы	Зертханашы (сот-медициналық сараптамасы саласындағы)		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі	5		
СБШ бойынша кіші деңгей	-		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі	Белгіленбеген		
Кәсіптік білім деңгейі	Білім деңгейі: техникалық немесе кәсіптік медициналық білім	Мамандығы: Медициналық зертханашы Зертханалық диагностика Денсаулық сақтау	Біліктілік: -
Формалды емес және информалды біліммен байланыс	Қажет етілмейді		
Кәсіптердің басқа ықтимал атаулары	-		
Қызметтің негізгі мақсаты	Биологиялық (медициналық) сараптаманы немесе зерттеулерді жүргізу саласындағы кәсіптік қызметке қойылатын бірыңғай талаптарды әзірлеу, еңбек нарығының заманауи қажеттіліктеріне жауап беретін және қызметкерлердің біліміне, машығына, дағдыларына және жеке құзыреттеріне қойылатын тиісті талаптарды жүйелі және құрылымдық жағынан сипаттау		
Еңбек функцияларының сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі	Міндетті еңбек функциялары:	1. Сот-биологиялық (медициналық) сараптамасын немесе зерттеуін жүргізу кезіндегі орта медициналық персоналдың қосалқы қызметі; 2. Сот-биологиялық (медициналық) сараптамасын немесе зерттеуін жүргізу кезінде объектілермен жұмыс істеу кезіндегі орта медициналық персоналдың қызметі.	
1-еңбек функциясы: Сот-биологиялық (медициналық) сараптамасын немесе зерттеуін жүргізу кезіндегі орта медициналық персоналдың қызметі	(1 - дағды: Сот-биологиялық (медициналық) сараптамасын немесе зерттеулерін жүргізуге қатысуы	Дағдылары: 1. Сарапшының бақылауымен сот-сараптамалық зерттеу әдістемесіне және (немесе) әдісіне сәйкес сынақ дайындауға қатысу; 2. Сарапшының бақылауымен сот-биологиялық (медициналық) сараптамаларын немесе зерттеулерін жүргізу кезінде стандартты операциялық рәсімдерді орындау (сот сараптамалары немесе зерттеулері объектілерін (оның ішінде мәйіттен шыққан) бөліктерге бөлу), жұмыс ерітінділерін дайындау, тестілік зерттеулер жүргізу және т.б.); 3. Антиконтамициялық-шараларды сақтай отырып , зертхананың жұмыс аймақтарындағы жұмысты бөлу мен ерекшеліктері ережелеріне сәйкес материалдық объектілердің орнын ауыстыруды және тасымалдауды жүргізу;	

		4. Сот сараптамасы немесе зерттеуі объектілерін (оның ішінде мәйіттен шыққан) және ілеспе құжаттарды орналастыру.
		Білімі: 1. Сот-биологиялық сараптамаларды жүргізу; 2. Адам физиологиясы мен анатомиясының негіздері; 3. Сот-биологиялық сараптамалар (зерттеулер) жүргізу кезінде зертханалық және аспаптық зерттеулер жүргізу әдістемелері; 4. Қан топтары туралы жалпы мәліметтер; 5. Қан алу әдісі; 6. Биологиялық шығу тегінің іздерін зерттеу әдістері ; 7. Сот-биологиялық зерттеу жүргізу негіздері; 8. Ерітінділердің концентрациясын білдіру тәсілдері , ерітінділердің құрамын қайта есептеу, ерітінділер мен басқа заттарды сұйылту және араластыру кезінде белгіленетін мөлшерлік қатынастар; 9. Қолданылатын реактивтердің қасиеттері және оларға қойылатын талаптар; 10. Тесттік зерттеулер, стандартты зерттеулер жүргізу әдістемесі; 11. Сараптама немесе зерттеу жүргізу үшін берілген биологиялық объектілердің (оның ішінде мәйіттен шыққан) физикалық-химиялық, химиялық, технологиялық және микробиологиялық сипаттамалары; 12. Зертханалық жабдықты пайдалану және оның жұмысын есепке алу ережесі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Ұсынылмайды
	2 - дағды : Сот-биологиялық (медициналық) сараптамасын немесе зерттеулерін жүргізудегі қосалқы қызмет	Дағдылары: 1. Өз құзыреті шегінде құжаттама мен жазбаларды жүргізу; 2. Қарамағындағы кіші медициналық персоналдың қызметін ұйымдастыру; 3. Қосалқы зертханалық жабдықтардың (тоңазытқыштар, мұздатқыш камералар, термостаттар, бактерицидтік қондырғылар) жұмыс қабілеттілігіне мониторинг жүргізу; 4. Қолданыстағы нұсқаулықтарға сәйкес қосалқы жабдықтардың (тоңазытқыштар, мұздатқыш камералар, термостаттар, бактерицидтік қондырғылар) жұмысын есепке алу журналдарын жүргізу; 5. Зертханаішілік сапаны бақылау іс-шараларын жүргізу кезіндегі оқиғалар, ауытқулар және өзгерістер туралы сарапшыларды хабардар ету; 6. Қарамағындағы кіші медициналық персоналдың лауазымдық міндеттерін орындауын бақылауды жүзеге асыру.

		Білімі: 1. Еңбек заңнамасының негіздері, ішкі еңбек тәртібінің ережелері, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария, өрт және санитарлық-эпидемиологиялық қауіпсіздік талаптары; 2. Құжаттау, мұрағаттау білімі; 3. Ішкі нормативтік құжаттар, функционалдық міндеттері; 4. Антиконтамициялық іс-шараларды сақтай отырып, жұмыстарды жүргізу тәртібі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Ұсынылмайды
2-еңбек функциясы: Сот-биологиялық (медициналық) сараптамасын немесе зерттеуін жүргізу кезінде объектілермен жұмыс істеудегі орта медициналық персоналдың қосалқы қызметі	1 - дағды : Сот-биологиялық (медициналық) сараптамасын немесе зерттеуін жүргізу кезінде объектілермен жұмыс істеуге орта медициналық персоналдың қатысуы	Дағдылары: 1. Құзыреті шегінде зерттеуге түсетін сот сараптамасы (зерттеуі) объектілерін қабылдауға, тіркеуге, таңбалауға және олардың сақталуын қамтамасыз етуге қатысу; 2. Сот сараптамалары немесе зерттеулері объектілерін (оның ішінде мәйіттен шыққан) және ілеспе құжаттаманы сақтауға орналастыру; 3. Биологиялық жұқтырған (ықтимал жұқтырған) (оның ішінде мәйіттен шыққан) объектілермен жұмыстар жүргізу; 4. Сараптама (зерттеу) тағайындаған адамға беру үшін сараптама объектілерін дайындау (буып-түю, таңбалау).
		Білімі: 1. Сараптама немесе зерттеу жүргізу үшін ұсынылған объектілерді іріктеу, буып-түю, таңбалау және ресімдеу; 2. Антиконтамициялық іс-шараларды сақтай отырып, жұмыстарды жүргізу; 3. Үлгілерді іріктеу және сақтау кезінде зерттеу процесінде пайдаланылатын жабдықтар мен өлшеу құралдарының сипаттамалары, сондай-ақ оларды пайдалану ережелері; 4. Қауіптілік сыныбына сәйкес қалдықтармен жұмыс істеу; 5. Сараптама немесе зерттеу жүргізу үшін пайдаланылатын реактивтер мен ерітінділерді сақтау шарттарының, жарамдылық мерзімдерінің тәртібі; 6. Зертханашілік бақылау сапаны жүргізу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Ұсынылмайды
		Дағдылары: 1. Антиконтамициялық іс-шараларды сақтай отырып, зертхананың жұмыс аймақтарындағы жұмыстың ерекшеліктері мен бөліну ережелеріне сәйкес материалдық объектілердің орнын ауыстыруды және тасымалдауды жүргізу;

	2-дағды: Сот-биологиялық (медициналық) сараптамасын немесе зерттеуін жүргізу кезінде объектілермен жұмыс істеудегі орта медициналық персоналдың қосалқы қызметі	2. Сараптама немесе зерттеу жүргізу үшін пайдаланылатын реактивтер мен ерітінділерді сақтау шарттарын, жарамдылық мерзімдерін бақылау; 3. Қауіптілік сыныбына сәйкес қалдықтарды жинау және уақытша сақтау, кәдеге жаратуға дайындау процесіне қатысу; 4. Денсаулыққа ықтимал қауіпті жабдықтармен және заттармен жұмыс істеу кезінде техника қауіпсіздігі нормаларын, сондай-ақ санитарлық-гигиеналық режим мен эпидемиологиялық қауіпсіздік, өрт қауіпсіздігі нормаларын сақтау.
		Білімі: 1. Санитариялық-гигиеналық режим және эпидемиологиялық қауіпсіздік нормалары (қорғаныш киімін пайдалану, жұқтырған (ықтимал жұқтырған) объектілермен жұмыс істеу, дезинфекциялау құралдарының жұмыс ерітінділерін дайындау); 2. Ішкі еңбек тәртібінің, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі талаптары; 3. Зерттеу процесінде, үлгілерді іріктеу және сақтау кезінде пайдаланылатын жабдықтар мен өлшеу құралдарының сипаттамалары, сондай-ақ оларды пайдалану ережелері; 4. Зертханаішілік сапаны бақылауды жүргізу тәртібі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар	Кәсіби міндеттерді өз бетінше шешу Оқуға қабілеттілік Тәртіп Стресске төзімділік Командалық жұмыс Физикалық және психоэмоционалды тұрақтылық	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі	Техникалық реттеу объектісі болып табылмайды	
Ұйым шеңберіндегі басқа кәсіптермен байланыс	СБШ деңгейі	Кәсіптің атауы
	6	Дәрігер сот-медициналық сарапшы
11. "Дәрігер-сот-медициналық сарапшы" (медициналық-криминалистикалық бағыттағы) кәсібінің карточкасы":		
Топтың коды:	2216-5	
Қызметтер атауының коды:	2216-5-001	
Кәсіп атауы:	Дәрігер сот-медициналық сарапшы	
СБШ бойынша біліктілік деңгейі	6	

СБШ бойынша кіші деңгейі	-		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі	Белгіленбеген		
Кәсіптік білім деңгейі	Білім деңгейі: жоғары білім, жоғары оқу орнынан кейінгі медициналық білім	Мамандығы: Денсаулық сақтау Сот-медициналық сараптама (резидентура)	Біліктілік: Дәрігер сот-медициналық сарапшы
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Осы біліктілік бойынша алдыңғы жұмыс тәжірибесі талап етілмейді.		
Формалды емес және информалды біліммен байланыс	Талап етілмейді		
Кәсіптің басқа мүмкін атаулары:			
Қызметтің негізгі мақсаты:	Медициналық-криминалистикалық сараптамасын немесе зерттеуін жүргізу саласындағы кәсіптік қызметке қойылатын бірыңғай талаптарды әзірлеу, еңбек нарығының заманауи қажеттіліктеріне жауап беретін және қызметкерлердің біліміне, машығына, дағдыларына және жеке құзыреттеріне қойылатын тиісті талаптарды жүйелі және құрылымдық жағынан сипаттау		
Еңбек функцияларының сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Медициналық-криминалистикалық сараптамасын немесе зерттеуін жүргізу; 2. Сараптама тағайындайтын органдармен өзара іс-қимыл жасау.	
	Қосымша еңбек функциялары:	Ғылыми-зерттеу, ғылыми-әдістемелік және оқу-әдістемелік жұмыстарға қатысу.	
1-еңбек функциясы:	1-дағды:	Дағдылары: 1. Өткір және доғал заттардың адам киімімен және денесімен механикалық өзара әрекеттесуі нәтижесінде пайда болған жарақаттарды, адам ағзасына енгізу іздерін және олардың шығу тегі бойынша киімдегі ұқсас іздерді зерттеу; 2. Материалдардың заттары мен бөлшектерінің өзара әрекеттесетін бір бетінен екіншісіне ауысуын, сондай-ақ дене жарақатына әкелетін химиялық, термиялық және өзге де факторлардың әсерін анықтау; 3. Іздер мен олардың пайда болу процестерінің бейнелеу қасиеттерін қылмыстық іс материалдары мен медициналық құжаттардағы ауызша-сөйлеу, графикалық, фотографиялық, рентгенографиялық, математикалық және басқа модельдер түрінде құжаттау; 4. Жарақаттың болжамды құралдарын (тексерілетін объектілерді) және олардың іздерін әртүрлі модельдерде көрсетуді зерттеу;	

Медициналық-криминалистикалық сараптамалар немесе зерттеулер жүргізу	Медициналық-криминалистикалық трасологиялық сараптамаларын немесе зерттеулерін жүргізу	5. Объектілердің ұсынылған үлгілері мен сараптама барысында эксперименталды түрде алынған объектілерді зерттеу; 6. Сот-сараптамалық зерттеу барысы мен нәтижелерін көрсететін сарапшының қорытындысын ресімдеу. Білімі: 1. Адам денесіндегі зақымдану іздерінің түрі, механизмі және олардың қалыптасу шарттары; 2. Жарақат құралдарының қасиеттері және оларды ұқсастыру әдістері (тәсілдері). 3. Медициналық-криминалистикалық трасологиялық сараптамалар немесе зерттеулер объектілерін табудың, шегендеудің және зерттеудің ғылыми-техникалық тәсілдерін білу; 4. Медициналық-криминалистикалық трасологиялық зерттеулердің әдістемелері және (немесе) әдістері, медициналық-криминалистикалық сараптама (зерттеу) саласындағы отандық және шетелдік жетістіктер; 5. Ішкі еңбек тәртібінің, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғаудың, өндірістік санитарияның тәртібі, өрт қауіпсіздігі талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Ұсынылмайды
		Дағдылары: 1. Адам денесінің атыс жарақаттарын және олармен байланысты бірыңғай механизмімен пайда болған киімнің атыс жарақаттарын, атыс жарақатын келтіру процесінде туындайтын дене мен киімдегі өзге де іздерді, сондай-ақ атыс снарядтарын, олардың денеден және киімнен алынған бөліктерін зерттеу; 2. Адамның денесінде және киімінде атыс жарақаттарының және олармен байланысты іздердің қасиеттерін ауызша-сөйлеу, графикалық, фотографиялық, рентгенографиялық, математикалық және басқа да модельдер түрінде қылмыстық іс материалдары мен медициналық құжаттарда бекіту. 3. Атыс қаруының қасиеттерін атыс жарақатын келтірудің болжамды құралы ретінде, оқ-дәрілердің үлгілерін және әртүрлі модельдерде көрсету; 4. Зерттеуге ұсынылған және сараптама барысында эксперименталды түрде алынған атыс жарақаты динамикасының объективті модельдері түрінде зерттелетін атыс жарақаттарының пайда болу процестерінің және олармен бірге жүретін іздердің картасын құжаттау; 5. Жарылыс жарақаты нәтижесінде пайда болған адам денесінің зақымдануын және оларға байланысты киімнің зақымдануының бірыңғай механизмімен, жарылыстың зақымдану процесінде

	2 - дағды : Медициналық-криминал истикалық баллистикалық Сараптамалар немесе зерттеулер	пайда болған денедегі және киімдегі өзге де іздерді, оларды бейнелеуді және жарылғыш құрылғылардың немесе олардың құрамдас бөліктерінің үлгілерін зерттеу; 6. Оны орындау барысында эксперименталды түрде ұсынылған және (немесе) алынған сараптама объектілерін зерттеу; 7. Таңдау сот-сараптамалық зерттеу әдістемелері және (немесе) әдістері; 8. Сот-сараптамалық зерттеу барысы мен нәтижелерін көрсететін сарапшының қорытындысын ресімдеу.
		Білімі: 1. Сот-сараптамалық зерттеудің әдістемелері және (немесе) әдістері, медициналық-криминалистикалық сараптама (зерттеу) саласындағы отандық және шетелдік жетістіктер; 2. Атыс қаруының снарядпен, жарылғыш құрылғының зақымдағыш факторларымен зақымдану белгілері; 3. Зақымданудың санын және ату ретін анықтайтын белгілер; 4. Кірген және шыққан зақымдану белгілері; 5. Жара арналарының бағытын, атыс қашықтығын, атыс қаруы мен оқ-дәрілердің түрі мен ерекшеліктерін, атыс зақымы келтірілген сәттегі жәбірленуші денесінің жағдайы мен қалпын анықтау белгілері; 6. Бөгет арқылы және снарядтың рикошетінен кейін зақым келтірудің, ату бағытының, сондай-ақ жарылыс жарақаты кезінде дене мен киімдегі зақымның пайда болу механизмі мен шарттарының белгілері, жарылғыш құрылғылардың белгілі бір сипаттамалары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Ұсынылмайды
	3-дағды: Жеке басын ұқсастыру бойынша медициналық-криминал истикалық сараптамаларын немесе зерттеулерін жүргізу	Дағдылары: 1. Мәйіт қалдықтарының түрлік тиесілігін, олар тиесілі болған мәйіттердің санын анықтау; 2. Сүйек қалдықтары бойынша нәсілдік, жыныстық, жасының тиесіліктерін, тірі кезіндегі өсуі мен дененің басқа да өлшемдерін анықтау; 3. Болған аурулардың, дене жарақаттарының белгілерін, олардың сипаты мен ескіру мерзімін анықтау; 4. Танылмаған мәйіт қалдықтарының жеке басын анықтау үшін қажетті ауызша портреттің белгілері мен басқа да жеке ерекшеліктерін салыстыру; 5. Сот-сараптамалық зерттеудің барысы мен нәтижелерін көрсететін сарапшының қорытындысын ресімдеу. Білімі:

	1. Адам анатомиясы; 2. Жеке тұлғаны ұқсастыруды сот-сараптамалық зерттеудің әдістемелері және (немесе) әдістері; 3. Медициналық-криминалистикалық сараптама (зерттеу) саласындағы отандық және шетелдік жетістіктері; 4. Медициналық-криминалистикалық трассологиялық сараптамасы немесе зерттеуі объектілерін анықтаудың, тіркеудің және зерттеудің ғылыми-техникалық тәсілдерін білу.
Дағдыны тану мүмкіндігі :	Ұсынылмайды
4 - дағды : Медициналық-криминалистикалық микрологиялық сараптамалар немесе зерттеулер	Дағдылары: 1. Киімде бөгде дене микрообъектілерінің болуын анықтау; 2. Дене тіндерінде бөгде дене микрообъектілерінің болуын анықтау; 3. Мәйіттің денесінде және дене жарақаттарында бөгде дене микрообъектілерінің болуын анықтау; 4. Заттар мен микрообъектілердің жарақат құралынан киім мен денеге және керісінше тасымалдау (енгізу) фактісін анықтау; 5. Сот-сараптамалық зерттеудің барысы мен нәтижелерін көрсететін сарапшының қорытындысын ресімдеу. Білімі: 1. Дене жарақаттарының пайда болу механизмдері; 2. Денелердің өзара әрекеттесуінің физикалық процестері; 3. Денелердің өзара әрекеттесуінің химиялық процестері; 4. Сот-сараптамалық зерттеудің әдістемелері және (немесе) әдістері; 5. Медициналық-криминалистикалық сараптама (зерттеу) саласындағы отандық және шетелдік жетістіктері.
Дағдыны тану мүмкіндігі :	Ұсынылмайды
5-дағды: Оқиғаларды реконструкциялаудың	Дағдылары: 1. Тергеу және сараптамалық әрекеттер арқылы алынған оқиғалар динамикасы туралы объективті деректерді талдау; 2. Объективті деректерді талдау нәтижелерін ескере отырып, эксперименттік зерттеулерді (әрбір тексерілетін нұсқа бойынша бөлек) орындау; 3. Эксперименттік деректерге салыстырмалы зерттеуді жүргізу; 4. Салыстырудаң алынған нәтижелеріне бағалау жүргізу;

	медициналық-криминалистикалық сараптамаларын (ситуациялық сараптамаларды) жүргізу.	5. Сот-сараптамалық зерттеудің барысы мен нәтижелерін көрсететін сарапшының қорытындысын ресімдеу. Білімі: 1. Бөлек, салыстырмалы, эксперименттік, аналитикалық зерттеу әдістері; 2. Объектілердің статикасы мен динамикасының заңдылықтарын көрсететін механиканың негізгі физикалық заңдары; 3. Сот-сараптамалық зерттеудің әдістемелері және (немесе) әдістері; 4. Медициналық-криминалистикалық сараптама (зерттеу) саласындағы отандық және шетелдік жетістіктері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
2-еңбек функциясы: Сараптама тағайындайтын органдармен өзара іс-қимыл жасау	1-дағды: Сот сараптамаларын жүргізуді тағайындайтын органдармен өзара іс-қимыл жасау	Дағдылары: 1. Сот сараптамасын жүргізуге арналған шығындардың сметасын жасау; 2. Сараптаманы тағайындаған органға сараптама жүргізуге байланысты шығыстар туралы есепті ұсыну; 3. Өз құзыреті шегінде процестік әрекеттерге маман немесе сарапшы ретінде қатысу; 4. Сараптамалық қателіктер жіберуге ықпал ететін себептер мен жағдайларды анықтау мақсатында сараптамалық практиканы талдап қорытуды жүргізу; 5. Сараптамалық қателіктердің алдын алуға бағытталған ұсыныстарды әзірлеу. Білімі: 1. Қазақстан Республикасының сот-сараптама қызметі саласындағы заңнамалық және өзге де нормативтік құқықтық актілері. 2. Сараптама құнын есептеу бойынша тарифтері. 3. Сараптама құнын есептеу бойынша әдістер. 4. Сот сарапшысының процестік іс-әрекеттерге маман ретінде қатысу нысандары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
		Дағдылары: 1. Сот сараптамаларын (зерттеулерін) ұйымдастыру мәселелері бойынша сараптама тағайындайтын органдардың қызметкерлері үшін ақпараттық-түсіндіру жұмыстарына қатысу; 2. Сот сараптамаларын (зерттеулерін) жүргізу мәселелері бойынша сараптама тағайындайтын органдардың қызметкерлері үшін ақпараттық-түсіндіру жұмыстарына қатысу; 3. Сот сараптамаларын (зерттеулерін) ұйымдастыру және жүргізу мәселелері бойынша сараптама

	2-дағды: Сараптама тағайындайтын органдардың қызметкерлеріне консультация беру	тағайындайтын органдардың қызметкерлері үшін семинарлар өткізу; 4. Сараптамалық қателіктер жіберуге ықпал ететін себептер мен жағдайларды анықтау мақсатында сараптамалық практиканы талдап қорытуды жүргізу ; 5. Сараптамалық қателіктердің алдын алуға бағытталған ұсыныстарды әзірлеу. Білімі: 1. Қазақстан Республикасының сот-сараптама қызметі саласындағы заңнамалық және өзге де нормативтік құқықтық актілері; 2. Сот сараптамасы негіздері; 3. Криминалистика негіздері; 4. Қылмыстық және азаматтық істер, сондай-ақ әкімшілік құқық бұзушылық істері бойынша материалдарды дайындау және ұсыну ерекшеліктері .
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Ұсынылмайды
	1-дағды: Сот сараптамасы саласындағы ғылыми қызметке қатысу	Дағдылары: 1. Технологиялардың, ғылыми әзірлемелердің заманауи деңгейін ескере отырып, медициналық-криминалистикалық сараптаманың немесе зерттеудің ағымдағы жай-күйі мен даму перспективаларын зерделеу және талдау; 2. Ғылыми-зерттеу жұмыстарын жүргізу үшін ұсыныстар мен техникалық-экономикалық негіздеме әзірлеу; 3. Ғылыми зерттеу нәтижелерінің техникалық және экономикалық әсерін негіздеу; 4. Ғылыми-зерттеу жұмыстарын ұйымдастыруды және өткізуді жоспарлау; 5. Деректерді жинау, талдау және жүйелеу; 6. Зерттеу жұмыстарының жоспарларын ағымдағы және қорытынды бақылауды, бағалауды және түзетуді жүзеге асыру; 7. Сынау мен өлшеудің тиісті әдістері мен әдістемелерін қолдану; 8. Ғылыми зерттеулер барысында жүргізілген сынақтардың нәтижелерін талдау; 9. Ғылыми-зерттеу жұмыстарының нәтижелерін ресімдеу; 10. Сот-сараптамалық зерттеулердің әдістемелерін, техникалық шешімдерді, ғылыми зерттеулердің әзірлемелерін әзірлеуге, сынақтан өткізуге, валидациялауға және енгізуге қатысу; 11. Орындалған жұмыстың, ғылыми зерттеулердің және (немесе) ғылыми-техникалық әзірлемелердің нәтижелері бойынша есептер дайындау; 12. Мақалалар, монографиялар, әдістемелік ұсыныстар мен нұсқаулықтар дайындауға қатысу;

1-ші қосымша еңбек функциясы: Ғылыми-зерттеу, ғылыми-әдістемелік және оқу-әдістемелік жұмысқа қатысу	13. Жарияланымдар мен ғылыми әзірлемелерге рецензия жүргізу; 14. Сараптамалық қателіктер жіберуге ықпал ететін себептер мен жағдайларды анықтау мақсатында сараптамалық практиканы талдап қорытуды жүргізу , сондай-ақ сараптамалық қателіктердің алдын алуға бағытталған ұсыныстарды әзірлеу. Білімі: 1. Сот-сараптама қызметі саласындағы заңнамалық және өзге де нормативтік құқықтық актілер; 2. Сот сараптамасы саласындағы отандық және шетелдік ғылым мен технологияның заманауи жетістіктері; 3. Ғылыми-зерттеу жұмыстарын жүргізу немесе ғылыми-техникалық әзірлемелерді орындау әдістемесі; 4. Ғылыми-зерттеу жұмыстарының мазмұны мен нәтижелерін ресімдеуге қойылатын үлгілік талаптар ; 5. Сот-сараптамалық зерттеулердің әдістемелерін әзірлеу, сынақтан өткізу және енгізудің негізгі қағидаттары; 6. Ғылыми зерттеулер жүргізу немесе ғылыми-техникалық әзірлемелерді орындау бойынша әдістемелік материалдар.
Дағдыны тану мүмкіндігі :	Ұсынылмайды
2-дағды: Сот сараптамасы саласындағы нормативтік құқықтық актілер мен нормативтік құжаттардың жобаларын әзірлеуге қатысу	Дағдылар: 1. Сот-сараптама қызметі саласындағы нормативтік құқықтық актілердің жобаларын қолданыстағы заңнамаға сәйкестігіне талдау жасау; 2. Сот-сараптама қызметі саласындағы нормативтік құқықтық актілердің жобаларын реттеу мақсаттарына талдау жасау; 3. Сот-сараптама қызметі саласындағы нормативтік құқықтық актілердің жобаларын енгізілетін нормалардың тиімділігі мен олардың салдарларына сәйкестігіне талдау жасау; 4. Сот-сараптама қызметін нормативтік-құқықтық реттеуді жетілдіру, қолданыстағы нормативтік құқықтық актілерге өзгерістер енгізу немесе қайта қарау, нормативтік құқықтық актілердің жобаларын әзірлеу жөнінде ұсыныстар қалыптастыру; 5. Сот сараптамасы саласындағы нормативтік құқықтық актілердің жобаларын әзірлеуге қатысу. Білімі: 1. Сот-сараптама қызметі саласындағы заңнамалық және өзге де нормативтік құқықтық актілер; 2. "Құқықтық актілер туралы" Қазақстан Республикасының Заңы. 3. Нормативтік құқықтық актілерді әзірлеу, қабылдау, өзгерістер енгізу тәртібі.

		4. Нормативтік құқықтық актілерді ресімдеуге қойылатын талаптар
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Ұсынылмайды
	3-дағды: Сот сарапшыларын кәсіптік даярлауға, біліктілігін арттыруға және қайта даярлауға қатысу	Дағдылары: 1. Сот сараптамаларын (зерттеулерін) жүргізу құқығына біліктілік куәлігін алуға, сот сарапшыларының біліктілігін арттыруға үміткерлерді дайындауға қатысу; 2. Сот сарапшыларын даярлау, біліктілігін арттыру курстарына оқытушы, дайындық жетекшісі ретінде қатысу; 3. Кадрларды даярлаудың, біліктілікті арттырудың перспективалық және ағымдағы жоспарларын әзірлеу; 4. Оқу-әдістемелік құжаттаманы, оқыту және бақылау құралдарын әзірлеуге қатысу; 5. Кәсіптік оқыту мен біліктілікті арттырудың нысандары мен әдістерін жетілдіруге қатысу; 6. Оқыту нәтижелерінің көрсеткіштерін және оның тиімділігін талдауды жүзеге асыру. Білімі: 1. Сот-сараптама қызметі саласындағы заңнамалық және өзге де нормативтік құқықтық актілер; 2. Оқу-әдістемелік кешендерді әзірлеудің негізгі принциптері мен тәртібі; 3. Дәрістер, семинарлар мен практикалық сабақтар жоспарларын құру тәртібі; 4. Оқыту теориясы мен әдістемесінің негіздері; 5. Сот сарапшыларын даярлау және олардың біліктілігін арттыру мәселелері бойынша әдістемелік материалдар; 6. Сот сарапшыларын даярлаудың, біліктілігін арттырудың нысандары, түрлері, әдістері мен құралдары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Ұсынылмайды
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Байланысқа бейімділік Эмпатия, эмоционалды интеллект Көшбасшылық Тәлімгерлік Ынтымақтастық және командалық жұмыс Жүйелік және аналитикалық ойлау Ұйымдастырушылық дағдылары Стрессті басқару Өзін-өзі ұйымдастыру және уақытты тиімді басқару Кәсіптік этика Сапаға ұмтылу	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	Техникалық реттеу объектісі болып табылмайды	

СБШ шеңберіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	6	Дәрігер сот-медициналық сарапшы немесе бөлім (бөлімше) басшысы	
12. "Зертханашы (медициналық-криминалистикалық бағыттағы)" кәсібінің карточкасы:			
Топтың коды	2269-9		
Қызметтер атауының коды	2269-9		
Кәсіп атауы	Зертханашы (сот-медициналық сараптамасы саласындағы)		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі	5		
Біліктіліктің СБШ бойынша кіші деңгейі			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі	Белгіленбеген		
Кәсіптік білім деңгейі	Білім деңгейі: техникалық немесе кәсіптік медициналық білім	Мамандығы: Медициналық зертханашы; Зертханалық диагностика ; Денсаулық сақтау	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар	Талап етілмейді		
Формалды емес және информалды біліммен байланыс	Талап етілмейді		
Кәсіптердің басқа ықтимал атаулары	-		
Қызметтің негізгі мақсаты	Медициналық-криминалистикалық сараптамасын немесе зерттеуін жүргізу саласындағы кәсіптік қызметке қойылатын бірыңғай талаптарды әзірлеу, еңбек нарығының заманауи қажеттіліктеріне жауап беретін және қызметкерлердің біліміне, машығына, дағдыларына және жеке құзыреттеріне қойылатын тиісті талаптарды жүйелі және құрылымдық жағынан сипаттау		
Еңбек функцияларының сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Медициналық-криминалистикалық сараптамасын немесе зерттеуін жүргізу кезіндегі орта медициналық персоналдың қосалқы қызметі; 2. Медициналық-криминалистикалық сараптамасын немесе зерттеуін жүргізу кезінде объектілермен жұмыс істеу кезіндегі орта медициналық персоналдың қызметі.	
1-ші еңбек функциясы: Медициналық-криминалистикалық сараптамасын немесе зерттеуін жүргізу		Дағдылары: 1. Сарапшының бақылауымен сот-сараптамалық зерттеу әдістемесіне және (немесе) әдісіне сәйкес сынақ дайындауға қатысу; 2. Медициналық-криминалистикалық сараптамаларын немесе зерттеулерін (сот сараптамалары немесе зерттеулері объектілерін (	

кезіндегі орта медициналық персоналдың қызметі		оның ішінде мәйіттен шыққан) бөліктерге бөлу) жүргізу кезінде стандартты операциялық рәсімдерді орындау; 3. Сарапшының бақылауымен жұмыс ерітінділерін дайындау, тестілік зерттеулер жүргізу және т.б.
	1 - дағды : Медициналық-криминалистикалық сараптамасын немесе зерттеулерін жүргізу кезіне қатысуы	Білімі: 1. Медициналық-криминалистикалық зерттеуді жүргізу; 2. Адам физиологиясы мен анатомиясының негіздері; 3. Медициналық-криминалистикалық сараптамаларын (зерттеулерін) жүргізу кезінде зертханалық және аспаптық зерттеулер жүргізу әдістемелері; 4. Медициналық-криминалистикалық зерттеуді жүргізу негіздері; 5. Ерітінділердің концентрациясын білдіру тәсілдері , ерітінділердің құрамын қайта есептеу, ерітінділер мен басқа заттарды сұйылту және араластыру кезінде белгіленетін мөлшерлік қатынастар; 6. Қолданылатын реактивтердің қасиеттері және оларға қойылатын талаптар; 7. Тесттік зерттеулер, стандартты зерттеулер жүргізу әдістемесі; 8. Сараптама немесе зерттеу жүргізу үшін берілген биологиялық объектілердің (оның ішінде мәйіттен шыққан) физика-химиялық, химиялық, технологиялық және микробиологиялық сипаттамалары; 9. Зертханалық жабдықты пайдалану және оның жұмысын есепке алу ережесі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Ұсынылмайды
	2 - дағды : Медициналық-криминалистикалық сараптамасын немесе зерттеулерін жүргізу кезіндегі қосалқы қызмет	Дағдылары: 1. Өз құзыреті шегінде құжаттама мен жазбаларды жүргізу; 2. Қарамағындағы кіші медициналық персоналдың қызметін ұйымдастыру; 3. Қосалқы зертханалық жабдықтардың (тоңазытқыштар, мұздатқыш камералар, термостаттар, бактерицидтік қондырғылар) жұмыс қабілеттілігіне мониторинг жүргізу; 4. Қолданыстағы нұсқаулықтарға сәйкес қосалқы жабдықтардың жұмысын есепке алу журналдарын жүргізу; 5. Зертханаішілік сапаны бақылау іс-шараларын жүргізу кезіндегі оқиғалар, ауытқулар және өзгерістер туралы сарапшыларды хабардар ету; 6. Қарамағындағы кіші медициналық персоналдың лауазымдық міндеттерін орындауын бақылауды жүзеге асыру.
		Білімі:

		1. Еңбек заңнамасының негіздері, ішкі еңбек тәртібінің ережелері, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария, өрт және санитарлық-эпидемиологиялық қауіпсіздік талаптары; 2. Құжаттау, мұрағаттау білімі; 3. Ішкі нормативтік құжаттар, функционалдық міндеттері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Ұсынылмайды
2-еңбек функциясы: Медициналық-криминал истикалық сараптамасын немесе зерттеуін жүргізу кезінде объектілермен жұмыс істеуде орта медициналық персоналдың қызметі	1 - дағды : Медициналық-криминал истикалық сараптамасын немесе зерттеулерін жүргізу кезінде объектілермен жұмыс істеуде орта медициналық персоналдың қатысуы	Дағдылары: 1. Құзыреті шегінде зерттеуге түсетін сот сараптамасы (зерттеуі) объектілерін қабылдауға, тіркеуге, таңбалауға және олардың сақталуын қамтамасыз етуге қатысу; 2. Сот сараптамалары немесе зерттеулері объектілерін (оның ішінде мәйіттен шыққан) және ілеспе құжаттаманы сақтауға орналастыру; 3. Биологиялық жұқтырған (ықтимал жұқтырған) объектілермен (оның ішінде мәйіттен шыққан) жұмыстар жүргізу; 4. Сараптама (зерттеу) тағайындаған адамға беру үшін сараптама объектілерін дайындау (буып-түю, таңбалау).
		Білімі: 1. Сараптама немесе зерттеу жүргізу үшін ұсынылған объектілерді іріктеу, буып-түю, таңбалау және ресімдеу тәртібі; 2. Антиконтамиялық-шараларды сақтай отырып , жұмыстарды жүргізу ; 3. Үлгілерді іріктеу және сақтау кезінде зерттеу процесінде пайдаланылатын жабдықтар мен өлшеу құралдарының сипаттамалары, сондай-ақ оларды пайдалану ережелері; 4. Қауіптілік сыныбына сәйкес қалдықтармен жұмыс істеу тәртібі; 5. Сараптама немесе зерттеу жүргізу үшін пайдаланылатын реактивтер мен ерітінділерді сақтау шарттарының, жарамдылық мерзімдерінің тәртібі; 6. Зертханаішілік сапаны бақылауды жүргізу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Ұсынылмайды
	2 - дағды : Медициналық-криминал истикалық сараптамасын немесе зерттеулерін	Дағдылары: 1. Сараптама немесе зерттеу жүргізу үшін пайдаланылатын реактивтер мен ерітінділерді сақтау шарттарын, жарамдылық мерзімдерін бақылау; 2. Қауіптілік сыныбына сәйкес қалдықтарды жинау және уақытша сақтау, кәдеге жаратуға дайындау процесіне қатысу;

	жүргізу кезіндегі қосалқы қызметі	3. Денсаулыққа ықтимал қауіпті жабдықтармен және заттармен жұмыс істеу кезінде техника қауіпсіздігі нормаларын, сондай-ақ санитарлық-гигиеналық режим мен эпидемиологиялық қауіпсіздік, өрт қауіпсіздігі нормаларын сақтау.	
		Білімі: 1. Санитариялық-гигиеналық режим және эпидемиологиялық қауіпсіздік нормалары (қорғаныш киімін пайдалану, жұқтырған (ықтимал жұқтырған) объектілермен жұмыс істеу, дезинфекциялау құралдарының жұмыс ерітінділерін дайындау); 2. Ішкі еңбек тәртібінің, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі талаптары; 3. Антиконтамициялық іс-шараларды сақтай отырып, жұмыстарды жүргізу.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Ұсынылмайды	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар	Кәсіптік міндеттерді өз бетінше шешу Оқуға қабілеттілік Тәртіп Стресске төзімділік Командалық жұмыс Физикалық және психоэмоционалды тұрақтылық		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі	Техникалық реттеу объектісі болып табылмайды		
Ұйым шеңберіндегі басқа кәсіптермен байланыс	СБШ деңгейі	Кәсіптің атауы	
	6	Дәрігер-сот-медициналық сарапшы	
13. "Дәрігер-сот-медициналық сарапшы" (жалпысараптамалық бағыттағы) кәсібінің карточкасы:			
Топтың коды:	2216-5		
Қызметтер атауының коды:	2216-5-001		
Кәсіп атауы:	Дәрігер сот-медициналық сарапшы		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі	6		
СБШ бойынша кіші деңгейі	-		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі	Белгіленбеген		
Кәсіптік білім деңгейі	Білім деңгейі: жоғары білім; жоғары оқу орнынан кейінгі медициналық білім (резидентура)	Мамандығы: Денсаулық сақтау; Сот-медициналық сараптама.	Біліктілік: Дәрігер сот-медициналық сарапшы

Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Осы біліктілік бойынша алдыңғы жұмыс тәжірибесі талап етілмейді.	
Формалды емес және информалды біліммен байланыс	Талап етілмейді	
Кәсіптің басқа мүмкін атаулары:	2611-7-002 Сот сарапшысы	
Қызметтің негізгі мақсаты:	Сот-жалпысараптамалық зерттеуін жүргізу саласындағы кәсіптік қызметке қойылатын бірыңғай талаптарды әзірлеу, еңбек нарығының заманауи қажеттіліктеріне жауап беретін және қызметкерлердің біліміне, машығына, дағдыларына және жеке құзыреттеріне қойылатын тиісті талаптарды жүйелі және құрылымдық жағынан сипаттау	
Еңбек функцияларының сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Сот-медициналық сараптамасын немесе зерттеуін жүргізу; 2. Сараптама тағайындайтын органдармен өзара іс-қимыл жасау.
	Қосымша еңбек функциялары:	Ғылыми-зерттеу, ғылыми-әдістемелік және оқу-әдістемелік жұмыстарға қатысу.
	1-дағды: Келіп түскен зерттеу объектілерін және іс материалдарын қабылдау және тексеру	Дағдылары: 1. Ұсынылған объектілердің, олардың санының сараптама тағайындау туралы қаулыда (ұйғарымда) көрсетілген тізбеге сәйкестігін тексеру; 2. Зерттеу объектілерінің бүлдіру, түрлендіру, ауыстыру мүмкіндігін болдырмайтын және сақтау мен тасымалдау кезінде белгілері мен қасиеттерінің сақталуын қамтамасыз ететін қаптамасының тұтастығын тексеру; 3. Зерттеу объектісі туралы мәліметтерді толтырудың дұрыстығы мен жеткіліктілігін тексеру; 4. Зерттеуге түсетін материалдар мен объектілерді тексеру актісін ресімдеу; 5. Сот сараптамасы объектілерінің бастапқы белгілері мен қасиеттерін сақтау, сараптама объектілерін сақтау және қайтару қағидаларын сақтау жөніндегі шараларды қамтамасыз ету.
		Білімі: 1. Қазақстан Республикасының сот-сараптама қызметі саласындағы заңнамалық және өзге де нормативтік құқықтық актілері; 2. Сараптамалық зерттеулерге объектілерді алу, буып-түю, жіберу, тасымалдау, сақтау; 3. Ішкі еңбек тәртібінің, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария; 4. Өрт қауіпсіздігі талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Ұсынылмайды
		Дағдылар: 1. Сот-сараптамалық зерттеудің мәнін, объектісін және міндеттерін айқындау;

1-ші еңбек функциясы: Сот-медициналық сараптамасы	2-дағды: Сот сараптамасының материалдары мен объектілерін зерделеу	2. Ұсынылған материалдар мен зерттеу объектілерін зерделеу және оларға зертханалық, аспаптық сараптамалық зерттеу жүргізу және қойылған мәселелер бойынша қорытынды беру үшін жарамдылығы мен жеткіліктілігін бағалау; 3. Сот сараптамасының объектілерін олардың ерекшеліктерін ескере отырып сипаттау; 4. Сот сараптамасын (зерттеуін) жүргізу жоспарын жасау және сараптамалық зерттеудің міндеттерін, бастапқы деректерді ескере отырып, сараптамалық іс-қимылдардың реттілігін айқындау; 5. Сот-сараптамалық зерттеу әдістемелері және (немесе)әдістерін таңдау; 6. Сараптама тағайындаған органға өтінішхаттарды ресімдеу; 7. Сараптама объектілерін анықтау, тіркеу және зерттеу үшін ғылыми-техникалық құралдар мен тәсілдерді қолдану; 8. Сот-сараптамалық зерттеудің барысы мен нәтижелерін көрсететін сарапшының қорытындысын ресімдеу.
	Білімі:	1. Қазақстан Республикасының сот-сараптама қызметі саласындағы заңнамалық және өзге де нормативтік құқықтық актілері; 2. Сот-сараптамалық зерттеудің әдістемелері және (немесе) әдістері, сот-медициналық сараптама саласындағы отандық және шетелдік жетістіктер; 3. Сот-медициналық сараптаманы тағайындау кезінде материалдарды дайындау мен ресімдеудің негізгі ережелері; 5. Сараптамалық және арнайы зерттеулерді тағайындау және жүргізу тәртібіндегі айырмашылықтар.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Ұсынылмайды
		Дағдылары : 1. Сот-сараптамалық зерттеу әдістемесіне және (немесе) әдісіне сәйкес сараптама жүргізу; 2. Сот-сараптамалық зерттеу әдістемесіне және (немесе)әдісіне сәйкес сот-сараптамалық зерттеулер жүргізу; 3. Құрал-саймандарды, аспаптар мен жабдықтарды дұрыс пайдалану, реактивтерді ұтымды пайдалану (егер олар пайдаланылса); 4. Сот-сараптамалық зерттеулердің сапасын бақылауға қатысу; 5. Жазбаларды жүргізу және ресімдеу; 6. Санитарлық нормалар мен ережелердің, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті, қоршаған ортаны қорғау, қалдықтарды жинау, есепке алу және кәдеге жарату жөніндегі нұсқаулықтардың талаптарын сақтау;

3 - дағды : Сот-сараптамалық зерттеуді жүргізу	7. Кәсіби құпияны сақтау; 8. Сот-сараптамалық зерттеудің барысы мен нәтижелерін көрсететін сарапшының қорытындысын ресімдеу. Білімі: 1. Қазақстан Республикасының сот-сараптама қызметі саласындағы заңнамалық және өзге де нормативтік құқықтық актілері; 2. Сот-сараптамалық зерттеу әдістемелері және (немесе) әдістері; 3. Адам физиологиясы және анатомиясы; 4. Жүргізілетін сараптамалардың сапасын бақылауды ұйымдастыру қағидаттары; 5. Биологиялық материалды (оның ішінде мәйіттен шыққан) дезинфекциялау және кәдеге жарату; 6. Құрал-саймандарды, аспаптар мен жабдықтарды пайдалану, шығыс материалдарын есепке алу және сақтау (егер олар қолданылса); 7. Сот сараптамаларын немесе зерттеулерін жүргізу процесінде объектілерді анықтауға, тіркеуге және зерттеуге арналған ғылыми-техникалық құралдар мен тәсілдер, сот фотографиясы, бейнетүсірілім, фото кестелер, схемалар, диаграммалар жасау қағидалары; 8. Сараптама немесе зерттеу жүргізу кезінде өндірістік ортаның шарттары (температура, ылғалдылық); 9.Сарапшы қорытындысының сапасын бақылауды ұйымдастыру принциптері; 10. Жазбаларды жүргізу; 11. Еңбекті қорғау, қауіпсіздік техникасы, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі жөніндегі нұсқаулықтар, қағидалар мен нормалар, сондай-ақ санитариялық-эпидемиологиялық нормалар; 12. Ішкі нормативтік құжаттар, сот сарапшысының лауазымдық міндеттері; 13. Қауіптілік сыныбына сәйкес қалдықтарды жинау , есепке алу және кәдеге жарату жөніндегі нормативтік және құқықтық актілер.
Дағдыны тану мүмкіндігі :	Ұсынылмайды
	Дағдылары: 1. Сот-сараптамалық зерттеу әдістемесіне және (немесе) әдісіне сәйкес зерттеу нәтижелерін талдауды, бағалауды және өңдеуді жүргізу; 2. Зерттеудің спецификалық емес нәтижелерін бағалау және деректерді ұсыну; 3. Сараптамалық зерттеу нәтижелерін түсіндіру немесе өңдеу және қорытындыларды қалыптастыру; 4. Зерттеу нәтижелерін есептеу, талдау, бағалау және өңдеу бойынша жазбаларды жүргізу және ресімдеу;

	4-дағды: Сот сараптамасының (зерттеуінің) нәтижелерін түсіндіру немесе өңдеу	5. Сот-сараптамалық зерттеудің барысы мен нәтижелерін көрсететін сарапшының қорытындысын ресімдеу. Білімі: 1. Сот-сараптамалық зерттеу әдістемелері және (немесе) әдістері; 2. Зерттеу нәтижелерінің белгісіздігін бағалаудың жалпы ережелері; 3. Сараптамалық зерттеу нәтижелерінің дұрыстығы мен объективтілігі дәрежесін бағалаудың ғылыми негізделген тәсілдері мен критерийлері; 4. Сот-сараптамалық зерттеу барысында алынған деректерді түсіндіру.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
2-еңбек функциясы: Сараптама тағайындайтын органдармен өзара іс-қимыл жасау	1-дағды: Сот сараптамаларын жүргізуді тағайындайтын органдармен өзара іс-қимыл жасау	Дағдылары: 1. Сот сараптамасын жүргізуге арналған шығыстардың сметасын жасау; 2. Сараптаманы тағайындаған органға сараптама жүргізуге байланысты шеккен шығыстар туралы есепті ұсыну; 3. Өз құзыреті шегінде процестік іс- әрекеттерге маман немесе сарапшы ретінде қатысу; 4. Технологияның қазіргі деңгейін ескере отырып, сот-медициналық сараптамасының немесе зерттеуінің қазіргі жағдайы мен даму перспективаларын зерттеу және талдау. Білімі: 1. Қазақстан Республикасының сот-сараптама қызметі саласындағы заңнамалық және өзге де нормативтік құқықтық актілері; 2. Сараптама құнын есептеу бойынша тарифтер; 3. Сараптама құнын есептеу бойынша әдістер; 4. Сот сарапшысының процестік іс- әрекеттерге маман ретінде қатысу нысандары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
	2-дағды: Сараптама тағайындайтын органдардың қызметкерлеріне консультация беру	Дағдылары: 1. Сот сараптамаларын (зерттеулерін) ұйымдастыру және жүргізу мәселелері бойынша сараптама тағайындайтын органдардың қызметкерлері үшін ақпараттық-түсіндіру жұмыстарына қатысу; 2. Сот сараптамаларын (зерттеулерін) ұйымдастыру және жүргізу мәселелері бойынша сараптама тағайындайтын органдардың қызметкерлері үшін семинарлар өткізу; 3. Технологияның қазіргі деңгейін ескере отырып, сот-медициналық сараптаманың немесе зерттеудің қазіргі жағдайы мен даму перспективаларын зерттеу және талдау;

		4. Сараптамалық қателіктер жіберуге ықпал ететін себептер мен жағдайларды анықтау мақсатында сараптамалық практиканы талдап қорытуды жүргізу , сондай-ақ сараптамалық қателіктердің алдын алуға бағытталған ұсыныстарды әзірлеу.
		Білімі: 1. Қазақстан Республикасының сот-сараптама қызметі саласындағы заңнамалық және өзге де нормативтік құқықтық актілері; 2. Сот сараптамасы және криминалистика негіздері; 3. Қылмыстық және азаматтық істер, сондай-ақ әкімшілік құқық бұзушылық істері бойынша материалдарды дайындау және ұсыну ерекшеліктері ; 4. Сот сараптамасы саласындағы отандық және шетелдік ғылым мен технологияның заманауи жетістіктері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Ұсынылмайды
	1-дағды: Сот сараптамасы саласындағы ғылыми қызметке қатысу	Дағдылары: 1. Технологиялардың, ғылыми әзірлемелердің заманауи деңгейін ескере отырып, сот-медициналық сараптаманың немесе зерттеудің қазіргі жағдайы мен даму перспективаларын зерделеу және талдау; 2. Ғылыми-зерттеу жұмыстарын жүргізу үшін ұсыныстар мен техникалық-экономикалық негіздеме әзірлеу; 3. Ғылыми зерттеу нәтижелерінің техникалық және экономикалық әсерін негіздеу; 4. Ғылыми-зерттеу жұмыстарын ұйымдастыруды және өткізуді жоспарлау; 5. Деректерді жинау, талдау және жүйелеу; 6. Зерттеу жұмыстарының жоспарларын ағымдағы және қорытынды бақылауды, бағалауды және түзетуді жүзеге асыру; 7. Сынау мен өлшеудің тиісті әдістері мен әдістемелерін қолдану; 8. Ғылыми зерттеулер барысында жүргізілетін сынақтардың нәтижелерін талдау; 9. Ғылыми-зерттеу жұмыстарының нәтижелерін ресімдеу; 10. Сот-сараптамалық зерттеулердің әдістемелерін, техникалық шешімдерді, ғылыми зерттеулердің әзірлемелерін әзірлеуге, сынақтан өткізуге, валидациялауға және енгізуге қатысу; 11. Орындалған жұмыстың, ғылыми зерттеулердің және (немесе) ғылыми-техникалық әзірлемелердің нәтижелері бойынша есептер дайындау; 12. Мақалалар, монографиялар, әдістемелік ұсыныстар мен нұсқаулықтар дайындауға қатысу; 13. Жарияланымдар мен ғылыми әзірлемелерге рецензия жүргізу;

1-ші қосымша еңбек функциясы: Ғылыми-зерттеу, ғылыми-әдістемелік және оқу-әдістемелік жұмысқа қатысу		14. Сараптамалық қателіктер жіберуге ықпал ететін себептер мен жағдайларды анықтау мақсатында сараптамалық практиканы талдап қорытуды жүргізу , сондай-ақ сараптамалық қателіктердің алдын алуға бағытталған ұсыныстарды әзірлеу.
		Білімі: 1. Сот-сараптама қызметі саласындағы заңнамалық және өзге де нормативтік құқықтық актілер; 2. Сот сараптамасы саласындағы отандық және шетелдік ғылым мен технологияның заманауи жетістіктері; 3. Ғылыми-зерттеу жұмыстарын жүргізу немесе ғылыми-техникалық әзірлемелерді орындау әдіснамасы; 4. Ғылыми-зерттеу жұмыстарының мазмұны мен нәтижелерін ресімдеуге қойылатын үлгілік талаптар ; 5. Сот-сараптамалық зерттеулердің әдістемелерін әзірлеу, сынақтан өткізу және енгізудің негізгі қағидаттары; 6. Ғылыми зерттеулер жүргізу немесе ғылыми-техникалық әзірлемелерді орындау бойынша әдістемелік материалдар.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Ұсынылмайды
	2-дағды: Сот сараптамасы саласындағы нормативтік құқықтық актілер мен нормативтік құжаттардың жобаларын әзірлеуге қатысу	Дағдылары: 1. Сот-сараптама қызметі саласындағы нормативтік құқықтық актілердің жобаларын қолданыстағы заңнамаға, реттеу мақсаттарына, енгізілетін нормалардың тиімділігі мен олардың салдарларына сәйкестігіне талдау жасау; 2. Сот-сараптама қызметін нормативтік-құқықтық реттеуді жетілдіру, қолданыстағы нормативтік құқықтық актілерге өзгерістер енгізу немесе қайта қарау, жаңа нормативтік құқықтық актілерді әзірлеу жөнінде ұсыныстар қалыптастыру; 3. Сот сараптамасы саласындағы нормативтік құқықтық актілердің жобаларын әзірлеуге қатысу; 4. Сот-сараптамалық зерттеулердің әдістемелерін, техникалық шешімдерді, ғылыми зерттеулердің әзірлемелерін әзірлеуге, сынақтан өткізуге, валидациялауға және енгізуге қатысу. Білімі: 1. Сот-сараптама қызметі саласындағы заңнамалық және өзге де нормативтік құқықтық актілер; 2. "Құқықтық актілер туралы" Қазақстан Республикасының Заңы; 3. Қазақстан Республикасының Әділет министрімен 2023 жылғы 3 шілдеде №448 бұйрығымен бекітілген заңға тәуелді нормативті-құқықтық актілердің жобасын әзірлеу және келісу қағидалары;

		4. Сот сараптамасы саласындағы отандық және шетелдік ғылым мен технологияның заманауи жетістіктері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Ұсынылмайды
	3-дағды: Сот сарапшыларын кәсіптік даярлауға, біліктілігін арттыруға және қайта даярлауға қатысу	Дағдылары: 1. Сот сараптамаларын (зерттеулерін) жүргізу құқығына біліктілік куәлігін алуға, сот сарапшыларының біліктілігін арттыруға үміткерлерді дайындауға қатысу; 2. Сот сарапшыларын даярлау, біліктілігін арттыру курстарына оқытушы, дайындық жетекшісі ретінде қатысу; 3. Кадрларды даярлаудың, біліктілікті арттырудың перспективалық және ағымдағы жоспарларын әзірлеуге қатысу; 4. Оқу-әдістемелік құжаттаманы, оқыту және бақылау құралдарын әзірлеуге қатысу; 5. Кәсіптік оқыту мен біліктілікті арттырудың нысандары мен әдістерін жетілдіруге қатысу; 6. Оқыту нәтижелерінің көрсеткіштерін және оның тиімділігін талдауды жүзеге асыру.
		Білімі: 1. Сот-сараптама қызметі саласындағы заңнамалық және өзге де нормативтік құқықтық актілер; 2. Оқу-әдістемелік кешендерді әзірлеудің негізгі принциптері; 3. Дәрістер, семинарлар мен практикалық сабақтар жоспарларын құру; 4. Оқыту теориясы мен әдістемесінің негіздері; 5. Сот сарапшыларын даярлау және олардың біліктілігін арттыру мәселелері бойынша әдістемелік материалдар; 6. Сот сарапшыларын даярлаудың, біліктілігін арттырудың нысандары, түрлері, әдістері мен құралдары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Ұсынылмайды
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Байланысқа бейімділік Эмпатия, эмоционалды интеллект Көшбасшылық Тәлімгерлік Ынтымақтастық және командалық жұмыс Жүйелік және аналитикалық ойлау Ұйымдастырушылық дағдылары Стреске төзімділік Өзін-өзі ұйымдастыру және уақытты тиімді басқару Кәсіптік этика Сапаға ұмтылу	

Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	Техникалық реттеу объектісі болып табылмайды		
СБШ шеңберіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	6	Дәрігер сот-медициналық сарапшы/бөлім (бөлімше) басшысы	
14. "Мейірбике" (жалпысараптамалық бағыттағы) кәсібінің карточкасы			
Топтың коды:	2269-9		
Қызметтер атауының коды:	2269-9		
Кәсіп атауы:	"Мейірбике" (сот-медициналық сараптамасы саласындағы)		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі	5		
СБШ бойынша кіші деңгейі	-		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі	Белгіленбеген		
Кәсіптік білім деңгейі	Білім деңгейі: техникалық немесе кәсіптік медициналық білім	Мамандығы: Мейірбике ісі; Денсаулық сақтау	Біліктілік: -
Формалды емес және информалды біліммен байланыс	Талап етілмейді		
Кәсіптің басқа мүмкін атаулары:	-		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Сот жалпы сараптамалық зерттеуін жүргізу саласындағы кәсіптік қызметке қойылатын бірыңғай талаптарды әзірлеу, еңбек нарығының заманауи қажеттіліктеріне жауап беретін және қызметкерлердің біліміне, машығына, дағдыларына және жеке құзыреттеріне қойылатын тиісті талаптарды жүйелі және құрылымдық жағынан сипаттау		
Еңбек функцияларының сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Сот-медициналық сараптама жүргізу кезіндегі орта медициналық персоналдың қосалқы қызметі; 2. Жалпысараптамалық бағыттағы сот-медициналық сараптамасын жүргізу кезінде объектілермен жұмыс істеу кезіндегі орта медициналық персоналдың қызметі	
1-еңбек функциясы: Жалпысараптамалық бағыттағы	1 - дағды: Жалпысараптамалық	Дағдылары: 1. Қауіптілік сыныбына сәйкес қалдықтарды жинау және уақытша сақтау, кәдеге жаратуға дайындау процесіне қатысу; 2. Сарапшының бақылауымен дербес компьютерде материалды теруге қатысу; 3. Қолданыстағы нұсқаулықтарға сәйкес қосалқы жабдықтардың (тоңазытқыштар, мұздатқыш	

сот-медициналық сараптамасын жүргізу кезіндегі орта медициналық персоналдың қызметі	бағыттағы сот-медициналық сараптамасын жүргізу кезінде қатысуы	камералар, термостаттар, бактерицидтік қондырғылар) жұмысын есепке алу журналдарын жүргізу.
		Білімі: 1. Жалпысараптамалық зерттеу жүргізу; 2. Жалпысараптамалық зерттеу жүргізу әдістемелері; 3. Сот-сараптама қызметі саласындағы заңнамалық және өзге де нормативтік құқықтық актілер.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
	2-дағды: Жалпысараптамалық бағыттағы сот-медициналық сараптамасын жүргізу кезіндегі қосалқы қызмет	Дағдылары: 1. Өз құзыреті шегінде құжаттама мен жазбаларды жүргізу; 2. Қарамағындағы кіші медициналық персоналдың (бар болса) қызметін ұйымдастыру; 3. Қолданыстағы нұсқаулықтарға сәйкес қосалқы жабдықтардың (тоңазытқыштар, мұздатқыш камералар, термостаттар, бактерицидтік қондырғылар) жұмысын есепке алу журналдарын жүргізу; 4. Қарамағындағы кіші медициналық персоналдың лауазымдық міндеттерін орындауын бақылауды жүзеге асыру.
		Білімі: 1. Еңбек заңнамасының негіздері, ішкі еңбек тәртібінің ережелері, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария, өрт және санитарлық-эпидемиологиялық қауіпсіздік талаптары; 2. Құжаттау, мұрағаттау білімі; 3. Ішкі нормативтік құжаттар, функционалдық міндеттері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
2-еңбек функциясы: Жалпысараптамалық бағыттағы сот-медициналық сараптамасын жүргізу кезінде орта медициналық персоналдың объектілермен жұмыс істеу кезіндегі қызметі	1 - дағды: Жалпысараптамалық бағыттағы сот-медициналық сараптамасын жүргізу кезінде орта медициналық объектілермен жұмыс істеуге қатысуы	Дағдылары: 1. Құзыреті шегінде зерттеуге түсетін сот сараптамасы объектілерін қабылдауға, тіркеуге, таңбалауға және олардың сақталуын қамтамасыз етуге қатысу; 2. Сараптама (зерттеу) тағайындаған адамға беру үшін сараптама объектілерін дайындау (буып-түю, таңбалау); 3. Өз құзыреті шегінде құжаттама мен жазбаларды жүргізу.
		Білімі: 1. Санитариялық-гигиеналық режим және эпидемиологиялық қауіпсіздік нормалары (қорғаныш киімін пайдалану, жұқтырған (ықтимал

		жұқтырған) объектілермен жұмыс істеу, дезинфекциялау құралдарының жұмыс ерітінділерін дайындау); 2. Сот-сараптама қызметі саласындағы заңнамалық және өзге де нормативтік құқықтық актілер; 3. Ішкі нормативтік құжаттар, функционалдық міндеттер.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Ұсынылмайды
	2 - дағды : Жалпысараптамалық бағыттағы сот-медициналық сараптамасын жүргізу кезінде объектілермен жұмыс істегенде орта медициналық қатысуы	Дағдылары: 1.Санитарлық-гигиеналық режим мен эпидемиологиялық қауіпсіздік нормаларына сәйкес жұмыс орындарын, жабдықтарды дайындау; 2. Денсаулыққа ықтимал қауіпті жабдықтармен және заттармен жұмыс істеу кезінде техника қауіпсіздігі нормаларын, сондай-ақ санитарлық-гигиеналық режим мен эпидемиологиялық қауіпсіздік, өрт қауіпсіздігі нормаларын сақтау; 3. Қарамағындағы кіші медициналық персоналдың қызметін ұйымдастыру.
		Білімі: 1. Ішкі еңбек тәртібінің ережелері, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария, өрт және санитарлық-эпидемиологиялық қауіпсіздік талаптары; 2. Сот-сараптама қызметі саласындағы заңнамалық және өзге де нормативтік құқықтық актілер; 3. Ішкі нормативтік құжаттар, функционалдық міндеттер.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Ұсынылмайды
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар	Кәсіптік міндеттерді өз бетінше шешу Оқуға қабілеттілік Тәртіп Стресске төзімділік Командалық жұмыс Физикалық және психоэмоционалды тұрақтылық	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі	Техникалық реттеу объектісі болып табылмайды	
Ұйым шеңберіндегі басқа кәсіптермен байланыс	СБШ деңгейі	Кәсіптің атауы
	6	Дәрігер-сот-медициналық сарапшы
15. "Санитар" (жалпысараптамалық бағыттағы) кәсібінің карточкасы:		
Топтың коды:	2269-9	
Қызметтер атауының коды:	2269-9	
Кәсіп атауы:	Санитар (сот-медициналық сараптамасы саласындағы)	
СБШ бойынша		

біліктілік деңгейі	2		
СБШ бойынша кіші деңгейі	—		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі	Белгіленбеген		
Кәсіптік білім деңгейі	Білім деңгейі: Орта немесе толық емес орта	Мамандығы:	Біліктілік:
Формалды емес және информалды біліммен байланыс	Талап етілмейді		
Кәсіптің басқа мүмкін атаулары:	—		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Сот жалпысараптамалық зерттеуін жүргізу саласындағы кәсіптік қызметке қойылатын бірыңғай талаптарды әзірлеу, еңбек нарығының заманауи қажеттіліктеріне жауап беретін және қызметкерлердің біліміне, машығына, дағдыларына және жеке құзыреттеріне қойылатын тиісті талаптарды жүйелі және құрылымдық жағынан сипаттау		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	Бөлімшенің ерекшелігіне сәйкес сараптама немесе зерттеу жүргізу кезінде кіші медициналық персоналдың қосалқы қызметі.	
Еңбек функцияларының сипаттамасы			
1-ші еңбек функциясы: Бөлімшенің ерекшелігіне сәйкес сараптама немесе зерттеу жүргізу кезінде кіші медициналық персоналдың қосалқы қызметі.	1-дағды: Бөлімшенің ерекшелігіне сәйкес сараптама немесе зерттеу жүргізу кезінде кіші медициналық персоналдың қосалқы қызметі.	Дағдылары: 1. Қолданыстағы нұсқаулықтар мен санитарлық талаптарға сәйкес жұмыс орнын, құрал-саймандарды, химиялық ыдыстарды дайындау; 2. Санитариялық-гигиеналық режим мен эпидемиологиялық қауіпсіздік нормаларына сәйкес дезинфекциялық құралдар мен бактерицидтік кондырғылардың көмегімен жұмыс үй-жайларын, жұмыс беттерін зарарсыздандыру жөніндегі іс-шараларды жүргізу; 3. Антиконтамициялық-шараларды сақтай отырып , зертхананың жұмыс аймақтарындағы жұмыстың ерекшеліктері мен бөліну ережелеріне сәйкес материалдық объектілердің орнын ауыстыруды және тасымалдауды жүргізу; 4. Орта медициналық персоналдың басшылығымен қауіптілік сыныбына сәйкес қалдықтарды жинау, уақытша сақтау, кәдеге жаратуға дайындау жөніндегі жұмыстарға қатысу; 5. Дезинфекциялық ерітінділерді қолданыстағы нұсқауларға сәйкес дайындау; 6. Денсаулыққа ықтимал қауіпті жабдықтармен және заттармен жұмыс істеу кезінде техника қауіпсіздігі нормаларын, сондай-ақ санитарлық-гигиеналық режим мен эпидемиологиялық қауіпсіздік, өрт қауіпсіздігі нормаларын сақтау.	

		Білімі: 1. Ішкі еңбек тәртібінің ережелерін, кәсіби қауіпсіздік, денсаулық сақтау, қоршаған орта және өрт қауіпсіздігі ережелерін білу; 2. Санитариялық-гигиеналық режим және эпидемиологиялық қауіпсіздік нормалары (қорғаныш киімін пайдалану, жұқтырған (ықтимал жұқтырған) объектілермен жұмыс істеу, дезинфекциялау құралдарының жұмыс ерітінділерін дайындау); 3. Контаминацияға қарсы іс-шараларды сақтай отырып, жұмыстарды жүргізу; 4. Қауіптілік сыныбына сәйкес қалдықтармен жұмыс істеу; 5. Ішкі нормативтік құжаттар, функционалдық міндеттері; 6. Ішкі еңбек тәртібі, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Ұсынылмайды	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар	Командалық жұмыс Тәуелсіздік Жауапкершілік Оқуға қабілеттілік Тәртіп Стресске төзімділік		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі	Техникалық реттеу объектісі болып табылмайды		
Ұйым шеңберіндегі басқа кәсіптермен байланыс	СБШ деңгейі	Кәсіптің атауы	
	6 5	Дәрігер-сот-медициналық сарапшы	
16. "Дәрігер сот-психиатриялық сарапшы" кәсібінің карточкасы:			
Топтың коды:	2212-8		
Қызметтер атауының коды:	2212-8-009		
Кәсіп атауы:	Дәрігер сот- психиатриялық сарапшы		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі	6		
СБШ бойынша кіші деңгейі	-		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі	Белгіленбеген		
Кәсіптік білім деңгейі	Білім деңгейі: жоғары білім	Мамандығы: Психиатрия	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Осы біліктілік бойынша алдыңғы жұмыс тәжірибесі талап етілмейді		

Формалды емес және информалды біліммен байланыс	Талап етілмейді	
Кәсіптің басқа мүмкін атаулары:	2611-7-002 Сот сарапшысы	
Қызметтің негізгі мақсаты:	Психиатриялық сараптамасын немесе зерттеуін жүргізу саласындағы кәсіптік қызметке қойылатын бірыңғай талаптарды әзірлеу, еңбек нарығының заманауи қажеттіліктеріне жауап беретін және қызметкерлердің біліміне, машығына, дағдыларына және жеке құзыреттеріне қойылатын тиісті талаптарды жүйелі және құрылымдық жағынан сипаттау	
Еңбек функцияларының сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары: функции:	1. Сот-психиатриялық сараптамасын немесе зерттеуін жүргізу. 2. Сараптама тағайындайтын органдармен өзара іс-қимыл жасау.
	Қосымша еңбек функциялары:	Ғылыми-зерттеу, ғылыми-әдістемелік және оқу-әдістемелік жұмыстарға қатысу.
	1-дағды: Келіп түскен сараптама немесе зерттеу объектілерін және іс материалдарын қабылдау және қарау	Дағдылары: 1. Ұсынылған объектілердің, олардың санының сараптама тағайындау туралы қаулыда (ұйғарымда) көрсетілген тізбеге сәйкестігін тексеру; 2. Сараптама немесе зерттеу объектілерінің бүлдіру, түрлендіру, ауыстыру мүмкіндігін болдырмайтын және сақтау және тасымалдау кезінде белгілері мен қасиеттерінің сақталуын қамтамасыз ететін қаптамаcының тұтастығын тексеру; 3. Зерттеу объектісі туралы мәліметтерді толтырудың дұрыстығы мен жеткіліктілігін тексеру; 4. Зерттеуге түсетін материалдар мен объектілерді тексеру актісін ресімдеу; 5. Сот сараптамасы объектілерінің бастапқы белгілері мен қасиеттерін сақтау, сараптама объектілерін сақтау және қайтару қағидаларын сақтау жөніндегі шараларды қамтамасыз ету.
		Білімі: 1. Қазақстан Республикасының сот - сараптама қызметі саласындағы заңнамалық және өзге де нормативтік құқықтық актілері; 2. Сараптамалық зерттеулерге ұсынылатын объектілерді жіберу, тасымалдау; 3. Ішкі еңбек тәртібі, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі; 4. Сот-сараптамалық зерттеудің әдістемелері және (немесе) әдістері, сот-сараптамалық психиатриялық (наркологиялық) зерттеу саласындағы отандық және шетелдік жетістіктер.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Ұсынылмайды
	Дағдылары: 1. Сот-сараптамалық психиатриялық зерттеудің мәнін, объектісін және міндеттерін анықтау;	

Т1-еңбек функциясы: "Сот-сараптамалық психиатриялық зерттеу"	2-дағды. Сот сараптамасының (зерттеуінің) материалдары мен объектілерін зерделеу	2. Ұсынылған материалдар мен зерттеу объектілерін зерделеу және сараптаманың шешуіне қойылған мәселелер бойынша қорытынды беру үшін олардың жарамдылығы мен жеткіліктілігін бағалау; 3. Сот сараптамасының объектілерін олардың ерекшеліктерін ескере отырып сипаттау; 4. Сот сараптамасын (зерттеуін) жүргізу жоспарын жасау және сараптамалық зерттеудің міндеттерін, бастапқы деректерді ескере отырып, сараптамалық іс-қимылдардың реттілігін айқындау; 5. Сот-сараптамалық психиатриялық зерттеудің әдістемелерін және (немесе)әдістерін таңдау; 6. Сараптама тағайындаған органға өтініштхаттарды ресімдеу; 7. Сараптама объектілерін тіркеу және зерттеу үшін ғылыми-техникалық құралдар мен тәсілдерді қолдану; 8. Жазбаларды жүргізу және ресімдеу. Білімі: 1. Қазақстан Республикасының сот - сараптама қызметі саласындағы заңнамалық және өзге де нормативтік құқықтық актілері; 2. Сот-сараптамалық зерттеудің әдістемелері және (немесе) әдістері, сот-сараптамалық психиатриялық (наркологиялық) зерттеу саласындағы отандық және шетелдік жетістіктер; 4. Психиатриялық (наркологиялық) сараптама объектілері және олардың түрлері; 5. Психикалық (наркологиялық) бұзылулардың белгілері немесе олардың болмауы, оларды жүйелеу негіздері; 6. Сот-психиатриялық сараптаманы, сот-наркологиялық сараптаманы тағайындау кезінде материалдарды дайындау мен ресімдеудің негізгі қағидалары; 7. Сараптамалық және арнайы зерттеулерді тағайындау және жүргізу тәртібіндегі айырмашылықтар.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
		Дағдылары: 1. Сот-сараптамалық зерттеу әдістемелеріне және (немесе) әдісіне сәйкес сот-сараптамалық зерттеулер жүргізу; 2. Құрал-саймандарды, аспаптар мен жабдықтарды пайдалану; 3. Зерттеу жүргізу кезінде өндірістік ортаның жағдайларын (температура, ылғалдылық) бақылау; 4. Сот-сараптамалық зерттеулердің сапасын бақылауға қатысу; 5. Жазбаларды жүргізу және ресімдеу;

мамандығы бойынша сот сараптамасын жүргізу		6. Санитарлық нормалар мен ережелердің талаптарын, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі нұсқаулықтарды сақтау; 7. Сот-сараптамалық зерттеудің барысы мен нәтижелерін көрсететін сарапшының қорытындысын ресімдеу.
	3-дағды. Сот-сараптамалық зерттеуін жүргізу	Білімі: 1. Қазақстан Республикасының сот-сараптама қызметі саласындағы заңнамалық және өзге де нормативтік құқықтық актілері; 2. Сот-сараптамалық зерттеу әдістемелері және (немесе) әдістері; 3. Сот-психиатриялық сараптаманың, сот-наркологиялық сараптаманың процестік және ұйымдастырушылық негіздері; 4. Сот-сараптамалық психиатриялық зерттеудің кезеңдері; 5. Медицинаның, жалпы және сот психиатриясының, наркологияның негіздері; 6. Сот психиатриясының жалпы теориялық негіздері ; жеке сот психиатриясы (психикалық бұзылулар клиникасы және олардың сот-психиатриялық маңызы); сот наркологиясы. 7. Жазбаларды жүргізу тәртібі; 8. Еңбекті қорғау, қауіпсіздік техникасы, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі жөніндегі нұсқаулықтар, қағидалар мен нормалар, сондай-ақ санитариялық-эпидемиологиялық талаптар; 9. Ішкі нормативтік құжаттар, лауазымдық міндеттер.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Ұсынылмайды
	4-дағды: Сот сараптамасының (зерттеуінің) нәтижелерін түсіндіру немесе өңдеу	Дағдылары: 1. Сот-сараптамалық психиатриялық зерттеу әдістемесіне және (немесе) әдісіне сәйкес зерттеу нәтижелерін талдауды, бағалауды және өңдеуді жүргізу; 2. Зерттеу нәтижелерінің белгісіздігін бағалау; 3. Сараптамалық зерттеу нәтижелерін түсіндіру немесе өңдеу және қорытындыларды қалыптастыру; 4. Зерттеу нәтижелерін талдау, бағалау және өңдеу бойынша жазбаларды жүргізу және ресімдеу. Білімі: 1. Сот-сараптамалық зерттеу әдістемелері және (немесе) әдістері; 2. Зерттеу нәтижелерінің белгісіздігін бағалаудың жалпы ережелері; 3. Сараптамалық зерттеу нәтижелерінің дұрыстығы мен объективтілігі дәрежесін бағалаудың ғылыми негізделген тәсілдері мен критерийлері; 4. Сот-сараптамалық зерттеу барысында алынған деректерді түсіндіру;

		5. Психикалық жай-күйін зерттеу, талдау, бағалау және зерттеу нәтижелерін өңдеу жазбаларын жүргізу.
Дағдыны тану мүмкіндігі :		Ұсынылмайды
5-дағды: Сарапшының (маманның) қорытындысын ресімдеу		Дағдылары: 1. Сарапшының (маманның) қорытындысын немесе қорытынды берудің мүмкін еместігі туралы хабарламаны ресімдеу; 2. Бақылау өндірісінің материалдарын қалыптастыру; 3. Сот-сараптамалық зерттеудің барысы мен нәтижелерін көрсететін сарапшының қорытындысын ресімдеу; 4. Сот-сараптамалық психиатриялық зерттеудің әдістемелерін және (немесе) әдістерін таңдау; 5. Сараптама тағайындаған органға өтінішхаттарды ресімдеу; 6. Сараптама объектілерін тіркеуге және зерттеуге арналған ғылыми-техникалық құралдар мен тәсілдерді қолдану. Білімі: 1. Қазақстан Республикасының сот-сараптама қызметі саласындағы заңнамалық және өзге де нормативтік құқықтық актілері; 2. Сарапшының қорытындысын жасау оның құрылымдық бөліктері (кіріспе, зерттеу, синтездеу, тұжырымдар); 3. Құжаттауды, мұрағаттауды білу; 4. Сот-сараптамалық зерттеу әдістемелері және (немесе) әдістері.
Дағдыны тану мүмкіндігі :		Ұсынылмайды
1-дағды: Сот сараптамаларын жүргізуді тағайындайтын органдармен өзара іс-қимыл жасау		Дағдылары: 1. Сот сараптамасын жүргізуге арналған шығыстардың сметасын жасау және сараптаманы тағайындаған органға сараптама жүргізуге байланысты шеккен шығыстар туралы есепті ұсыну; 2. Өз құзыреті шегінде процестік әрекеттерге маман немесе сарапшы ретінде қатысу; 3. Медицинаның, психиатрияның, медициналық технологиялардың, ғылыми әзірлемелердің қазіргі деңгейін ескере отырып, сот психиатриялық сараптамасының, наркологиялық сараптаманың қазіргі жай-күйі мен даму перспективаларын зерделеу және талдау; 4. Сараптамалық қателіктер жіберуге ықпал ететін себептер мен жағдайларды анықтау мақсатында сараптамалық практиканы талдап қорытуды жүргізу, сондай-ақ сараптамалық қателіктердің алдын алуға бағытталған ұсыныстарды әзірлеу.

2-еңбек функциясы: Сараптама тағайындайтын органдармен өзара іс-қимыл жасау		Білімі: 1. Қазақстан Республикасының сот-сараптама қызметі саласындағы заңнамалық және өзге де нормативтік құқықтық актілері; 2. Сараптама құнын есептеу бойынша тарифтер мен әдістер; 3. Сот сарапшысының процестік әрекеттерге маман ретінде қатысу нысандары; 4. Сот-сараптамалық зерттеулердің әдістемелерін әзірлеу, сынақтан өткізу және енгізудің негізгі қағидаттары; 5. Сот экспертиологиясы және криминалистика негіздері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
	2-дағды: Сараптама тағайындайтын органдардың қызметкерлеріне консультация беру	Дағдылары: 1. Сот психиатриялық, сот наркологиялық сараптамаларын (зерттеулерін) ұйымдастыру және жүргізу мәселелері бойынша сараптамаларды тағайындайтын органдар қызметкерлерінің ақпараттық-түсіндіру жұмыстарына қатысу; 2. Сот сараптамаларын (зерттеулерін) ұйымдастыру және жүргізу мәселелері бойынша сараптама тағайындайтын органдардың қызметкерлері үшін семинарлар өткізу; 3. Медицинаның, психиатрияның, медициналық технологиялардың, ғылыми әзірлемелердің қазіргі деңгейін ескере отырып, сот психиатриялық сараптамасының, наркологиялық сараптаманың қазіргі жай-күйі мен даму перспективаларын зерделеу және талдау; 4. Сараптамалық қателіктер жіберуге ықпал ететін себептер мен жағдайларды анықтау мақсатында сараптамалық практиканы талдап қорытуды жүргізу, сондай-ақ сараптамалық қателіктердің алдын алуға бағытталған ұсыныстарды әзірлеу. Білімі: 1. Қазақстан Республикасының сот-сараптама қызметі саласындағы заңнамалық және өзге де нормативтік құқықтық актілері; 2. Сот экспертиологиясы және криминалистика негіздері; 3. Қылмыстық және азаматтық істер, сондай-ақ әкімшілік құқық бұзушылық туралы істер бойынша материалдарды дайындау және ұсыну ерекшеліктері; 4. Сот-сараптамалық зерттеулердің әдістемелерін әзірлеу, сынақтан өткізу және енгізудің негізгі қағидаттары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
		Дағдылары:

1-дағды: Сот
сараптамасы
саласындағы ғылыми
қызметке қатысу

1. Медицинаның, психиатрияның, медициналық технологиялардың, ғылыми әзірлемелердің заманауи деңгейін ескере отырып, сот психиатриялық сараптамасының, наркологиялық сараптаманың қазіргі жай-күйі мен даму перспективаларын зерделеу және талдау;
2. Сот психиатриясы, наркология және психология саласында ғылыми-зерттеу жұмыстарын жүргізу үшін ұсыныстар мен техникалық-экономикалық негіздеме әзірлеу;
3. Ғылыми зерттеу нәтижелерінің техникалық және экономикалық әсерін негіздеу;
4. Ғылыми-зерттеу жұмыстарын ұйымдастыруды және өткізуді жоспарлау;
5. Деректерді жинау, талдау және жүйелеу;
6. Зерттеу жұмыстарының жоспарларын ағымдағы және қорытынды бақылауды, бағалауды және түзетуді жүзеге асыру;
7. Сот-сараптамалық психиатриялық, наркологиялық және психологиялық зерттеулердің тиісті әдістері мен әдістемелерін қолдану;
8. Сот психиатриясы, наркология және психология саласындағы ғылыми зерттеулердің нәтижелерін талдау;
9. Ғылыми-зерттеу жұмыстарының нәтижелерін ресімдеу;
10. Сот-сараптамалық зерттеулердің әдістемелерін, сот психиатриясы, наркология және психология саласындағы ғылыми зерттеулердің әзірлемелерін әзірлеуге, сынақтан өткізуге, валидациялауға және енгізуге қатысу;
11. Жалпы және сот психиатриясы, наркология және психология саласындағы орындалған жұмыстың, ғылыми зерттеулердің және (немесе) ғылыми әзірлемелердің нәтижелері бойынша есептер дайындау;
12. Мақалалар, монографиялар, әдістемелік ұсынымдар мен құралдар дайындауға қатысу;
13. Жарияланымдар мен ғылыми әзірлемелерге рецензия жүргізу;
14. Сараптамалық қателіктер жіберуге ықпал ететін себептер мен жағдайларды анықтау мақсатында сараптамалық практиканы талдап қорытуды жүргізу, сондай-ақ сараптамалық қателіктердің алдын алуға бағытталған ұсыныстарды әзірлеу.

Білімі:

1. Сот-сараптама қызметі саласындағы заңнамалық және өзге де нормативтік құқықтық актілер;
2. Медицина (психиатрия), наркология, психология және сот сараптамасы саласындағы отандық және шетелдік ғылымның заманауи жетістіктері;

3-қосымша еңбек функциясы: Ғылыми-зерттеу, ғылыми-әдістемелік және оқу-әдістемелік жұмыстарға қатысу		3. Сот психиатриясы, наркология және психология саласында ғылыми-зерттеу жұмыстарын жүргізу немесе ғылыми әзірлемелерді орындау әдіснамасы; 4. Ғылыми-зерттеу жұмыстарының мазмұны мен нәтижелерін ресімдеуге қойылатын үлгілік талаптар ; 5. Сот-сараптамалық зерттеулердің әдістемелерін әзірлеу, сынақтан өткізу және енгізудің негізгі қағидаттары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Ұсынылмайды
	2-дағды: Сот сараптамасы саласындағы нормативтік құқықтық актілер мен нормативтік құжаттардың жобаларын әзірлеуге қатысу	Дағдылары: 1. Сот-сараптама қызметі саласындағы нормативтік құқықтық актілердің жобаларын қолданыстағы заңнамаға, реттеу мақсаттарына, енгізілетін нормалардың тиімділігі мен олардың салдарларына сәйкестігіне талдау жасау; 2. Сот-сараптама қызметін нормативтік-құқықтық реттеуді жетілдіру, қолданыстағы нормативтік құқықтық актілерге өзгерістер енгізу немесе қайта қарау, жаңа нормативтік құқықтық актілерді әзірлеу жөнінде ұсыныстар қалыптастыру; 3. Сот сараптамасы саласындағы нормативтік құқықтық актілердің жобаларын әзірлеуге қатысу; 4. Сот психиатриясы, наркология және психология саласындағы сот-сараптамалық зерттеулердің әдістемелерін, ғылыми зерттеулердің әзірлемелерін әзірлеуге, сынақтан өткізуге, валидациялауға және енгізуге қатысу. Білімі: 1. Сот-сараптама қызметі саласындағы заңнамалық және өзге де нормативтік құқықтық актілер; 2. "Құқықтық актілер туралы" Қазақстан Республикасының Заңы; 3. Қазақстан Республикасы Әділет министрімен 2023 жылғы 3 шілдеде бекітілген №448 Нормативтік құқықтық актілерді әзірлеу және келісу қағидалары; 4. Оқу-әдістемелік кешендерді әзірлеудің негізгі қағидаттары мен тәртібі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Ұсынылмайды
		Дағдылары: 1. Сот сараптамаларын (зерттеулерін) жүргізу құқығына біліктілік куәлігін алуға үміткерлерді кәсіптік даярлауға, сот сарапшыларын даярлауға, олардың біліктілігін арттыруға қатысу; 2. Сот сарапшыларын даярлау, біліктілігін арттыру курстарына оқытушы, дайындық жетекшісі ретінде қатысу; 3. Оқу-әдістемелік құжаттаманы, оқыту және бақылау құралдарын әзірлеуге қатысу;

3-дағды: Сот сарапшыларын кәсіптік даярлауға, біліктілігін арттыруға қатысу	4. Кәсіптік оқыту мен біліктілікті арттырудың нысандары мен әдістерін жетілдіруге қатысу. Білімі: 1. Сот-сараптама қызметі саласындағы заңнамалық және өзге де нормативтік құқықтық актілер; 2. Оқу-әдістемелік кешендерді әзірлеудің негізгі принциптері мен тәртібі; 3. Дәрістер, семинарлар мен практикалық сабақтар жоспарларын құру тәртібі; 4. Оқыту теориясы мен әдістемесінің негіздері; 5. Сот сарапшыларын даярлау және олардың біліктілігін арттыру мәселелері бойынша әдістемелік материалдар; 6. Сот сарапшыларының кәсіптік даярлығының, біліктілігін арттырудың нысандары, түрлері, әдістері мен құралдары.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
4-дағды: Біліктілік даярлығы басшының басшылығымен сот сараптамасының (зерттеудің) материалдары мен объектілерін зерделеуге қатысу	Дағдылары: 1. Сот-сараптамалық зерттеудің мәнін, объектісін және міндеттерін анықтауға қатысу; 2. Ұсынылған материалдар мен зерттеу объектілерін зерделеуге және олардың қойылған мәселелер бойынша қорытынды беру үшін жарамдылығы мен жеткіліктілігін бағалауға қатысу; 3. Сот сараптамасы объектілерін сипаттауға қатысу; 4. Сараптамалық зерттеудің міндеттерін, бастапқы деректерді ескере отырып, сот сараптамасын (зерттеуін) жүргізу жоспарын жасауға және сараптамалық іс-қимылдардың реттілігін айқындауға қатысу; 5. Сот-сараптамалық зерттеу әдістемесін және (немесе) әдісін таңдауға қатысу; 6. Олардың ерекшеліктерін ескере отырып, сот сараптамасы объектілерін сипаттауға қатысу; 7. Сараптама тағайындаған органға өтінішхатты ресімдеуге қатысу; 8. Сараптама объектілерін тіркеуге және зерттеуге арналған ғылыми-техникалық құралдар мен тәсілдерді қолдану; 9. Жазбаларды рәсімдеу. Білімі: 1. Қазақстан Республикасының сот-сараптама қызметі саласындағы заңнамалық және өзге де нормативтік құқықтық актілері; 2. Сот-сараптамалық зерттеудің әдістемелері және (немесе) әдістері, сот-психиатриялық сараптама, сот-наркологиалық сараптама саласындағы отандық және шетелдік жетістіктер; 3. Қылмыстық, азаматтық істер, сондай-ақ әкімшілік құқық бұзушылық туралы істер бойынша

		материалдарды дайындау және ұсыну ерекшеліктері; 4. Сараптамалық және арнайы зерттеулерді тағайындау және жүргізу тәртібіндегі айырмашылықтар.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі : 	Ұсынылмайды	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар	Байланысқа бейімділік Эмпатия, эмоционалды интеллект Көшбасшылық Тәлімгерлік Ынтымақтастық және командалық жұмыс Жүйелік және аналитикалық ойлау Ұйымдастырушылық дағдылары; Стрессті басқару Өзін-өзі ұйымдастыру және уақытты тиімді басқару Кәсіптік этика Сапаға ұмтылу		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі	Техникалық реттеу объектісі болып табылмайды		
Ұйым шеңберіндегі басқа кәсіптермен байланыс	СБШ деңгейі	Кәсіптің атауы	
	6	Дәрігер сот-психиатриялық сарапшы/бөлім (бөлімше) басшысы	
17. "Мейірбике" (психиатриялық бағыттағы) кәсібінің карточкасы			
Топтың коды:	2269-9		
Қызметтер атауының коды:	2269-9		
Кәсіп атауы:	Мейірбике/аға (сот-медицинадық сараптамасы саласындағы)		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі	5		
СБШ бойынша кіші деңгейі	-		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі	Белгіленбеген		
Кәсіптік білім деңгейі	Білім деңгейі: техникалық немесе кәсіптік медициналық білім	Мамандығы: Мейірбике ісі; Денсаулық сақтау	Біліктілік: -
Формалды емес және информалды біліммен байланыс	Талап етілмейді		
Кәсіптің басқа мүмкін атаулары:	-		
	Сот психиатриялық сараптамасын немесе зерттеуін жүргізу саласындағы кәсіптік қызметке қойылатын бірыңғай талаптарды әзірлеу, еңбек нарығының		

Қызметтің негізгі мақсаты:	заманауи қажеттіліктеріне жауап беретін және қызметкерлердің біліміне, машығына, дағдыларына және жеке құзыреттеріне қойылатын тиісті талаптарды жүйелі және құрылымдық жағынан сипаттау	
Еңбек функцияларының сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Сот-психиатриялық сараптама жүргізу кезіндегі орта медициналық персоналдың қосалқы қызметі; 2. Сот-психиатриялық сараптамасын жүргізу кезінде объектілермен жұмыс істеу кезіндегі орта медициналық персоналдың қызметі.
1-еңбек функциясы: Сот-психиатриялық сараптамасын жүргізу кезіндегі орта медициналық персоналдың қызметі	1-дағды: Сот-психиатриялық сараптамасын жүргізу кезіне қатысуы	Дағдылары: 1. Сарапшының бақылауымен дербес компьютерде материалды теруге қатысу; 2. Қауіптілік сыныбына сәйкес қалдықтарды жинау және уақытша сақтау, кәдеге жаратуға дайындау процесіне қатысу; 3. Құзыреті шегінде зерттеуге түсетін сот сараптамасы объектілерін қабылдауға, тіркеуге, таңбалауға және олардың сақталуын қамтамасыз етуге қатысу.
		Білімі: 1. Психиатриялық зерттеу жүргізу; 2. Психиатриялық зерттеу жүргізу әдістемелері; 3. Сот-психиатриялық сараптамасын жүргізу үшін ұсынылған объектілерді іріктеу, буып-түю, таңбалау және ресімдеу..
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Ұсынылмайды
	2-дағды: Сот-психиатриялық сараптамасын жүргізу кезіне қосалқы қызмет	Дағдылары: 1. Өз құзыреті шегінде құжаттама мен жазбаларды жүргізу; 2. Қарамағындағы кіші медициналық персоналдың (бар болса) қызметін ұйымдастыру; 3. Қарамағындағы кіші медициналық персоналдың лауазымдық міндеттерін орындауын бақылауды жүзеге асыру.
		Білімі: 1. Еңбек заңнамасының негіздері, ішкі еңбек тәртібінің ережелері, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау талаптары, өндірістік санитария, өрт және санитарлық-эпидемиологиялық қауіпсіздік; 2. Құжаттау, мұрағаттауды білу; 3. Ішкі нормативтік құжаттар, функционалдық міндеттер.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Ұсынылмайды
		Дағдылары: 1. Құзыреті шегінде зерттеуге түсетін сот сараптамасы объектілерін қабылдауға, тіркеуге, таңбалауға және олардың сақталуын қамтамасыз етуге қатысу;

2-еңбек функциясы: Сот-психиатриялық сараптамасын жүргізу кезінде объектілермен жұмыс істеуде орта медициналық персоналдың қосалқы қызметі	1-дағды: Сот-психиатриялық сараптамасын жүргізу кезінде объектілермен жұмыс істеуде орта медициналық персоналдың қосалқы қызметі	2. Сараптама (зерттеу) тағайындаған адамға беру үшін сараптама объектілерін дайындау (буып-түю, таңбалау); 3. Денсаулыққа ықтимал қауіпті жабдықтармен және заттармен жұмыс істеу кезінде техника қауіпсіздігі нормаларын, сондай-ақ санитарлық-гигиеналық режим мен эпидемиологиялық қауіпсіздік, өрт қауіпсіздігі нормаларын сақтау. Білімі: 1. Сот-психиатриялық сараптамасын жүргізу үшін ұсынылған объектілерді іріктеу, буып-түю, таңбалау және рәсімдеу; 2. Санитариялық-гигиеналық режим және эпидемиологиялық қауіпсіздік нормалары (қорғаныш киімін пайдалану, жұқтырған (ықтимал жұқтырған) объектілермен жұмыс істеу, дезинфекциялау құралдарының жұмыс ерітінділерін дайындау); 3. Ішкі нормативтік құжаттар, функционалдық міндеттер.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
	2-дағды: Сот-психиатриялық сараптамасын жүргізу кезінде объектілермен жұмыс істеуде орта медициналық персоналдың қосалқы қызметі	Дағдылары: 1. Санитарлық-гигиеналық режим және эпидемиологиялық қауіпсіздік нормаларына сәйкес жұмыс орындарын, жабдықтарды дайындау; 2. Денсаулыққа ықтимал қауіпті жабдықтармен және заттармен жұмыс істеу кезінде техника қауіпсіздігі нормаларын, сондай-ақ санитарлық-гигиеналық режим мен эпидемиологиялық қауіпсіздік, өрт қауіпсіздігі нормаларын сақтау; 3. Сараптама немесе зерттеу жүргізу үшін пайдаланылатын реактивтер мен ерітінділерді сақтау шарттарын, жарамдылық мерзімдерін бақылау.
		Білімі: 1. Санитариялық-гигиеналық режим және эпидемиологиялық қауіпсіздік нормалары (қорғаныш киімін пайдалану, жұқтырған (ықтимал жұқтырған) объектілермен жұмыс істеу, дезинфекциялау құралдарының жұмыс ерітінділерін дайындау); 2. Ішкі еңбек тәртібінің, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі талаптары; 3. Сараптама немесе зерттеу жүргізу үшін пайдаланылатын реактивтер мен ерітінділерді сақтау шарттарының, жарамдылық мерзімдерін.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды

Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар	Кәсіптік міндеттерді өз бетінше шешу Оқуға қабілеттілік Тәртіп Стресске төзімділік Командалық жұмыс Физикалық және психоэмоционалды тұрақтылық		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі	Техникалық реттеу объектісі болып табылмайды		
Ұйым шеңберіндегі басқа кәсіптермен байланыс	СБШ деңгейі	Кәсіптің атауы	
	6	Дәрігер-сот-медициналық сарапшы	
18. "Дәрігер сот-наркологиялық сарапшы" кәсібінің карточкасы:			
Топтың коды:	2212-8		
Қызметтер атауының коды:	2212-8-008		
Кәсіп атауы:	Дәрігер сот-наркологиялық сарапшы		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі	6		
СБШ бойынша кіші деңгейі	-		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі	Белгіленбеген		
Кәсіптік білім деңгейі	Білім деңгейі: жоғары білім	Мамандығы: Наркология	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Осы біліктілік бойынша алдыңғы жұмыс тәжірибесі талап етілмейді.		
Формалды емес және информалды біліммен байланыс	Талап етілмейді		
Кәсіптің басқа мүмкін атаулары:	2611-7-002 Сот сарапшысы		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Наркологиялық сараптамасын немесе зерттеуін жүргізу саласындағы кәсіптік қызметке қойылатын бірыңғай талаптарды әзірлеу, еңбек нарығының заманауи қажеттіліктеріне жауап беретін және қызметкерлердің біліміне, машығына, дағдыларына және жеке құзыреттеріне қойылатын тиісті талаптарды жүйелі және құрылымдық жағынан сипаттау		
Еңбек функцияларының сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Сот-наркологиялық сараптамасын немесе зерттеуін жүргізу; 2. Сараптама тағайындайтын органдармен өзара іс-қимыл жасау.	
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Ғылыми-зерттеу, ғылыми-әдістемелік және оқу-әдістемелік жұмыстарға қатысу.	
		Дағдылары:	

1-дағды: Келіп түскен сараптама немесе зерттеу объектілерін және іс материалдарын қабылдау және қарау	1. Ұсынылған объектілердің, олардың санының сараптама тағайындау туралы қаулыда (ұйғарымда) көрсетілген тізбеге сәйкестігін тексеру; 2. Зерттеу объектісі туралы мәліметтерді толтырудың дұрыстығы мен жеткіліктілігін тексеру; 3. Наркологиялық зерттеуге түсетін материалдар мен объектілерді тексеру актісін ресімдеу; 4. Сот наркологиялық сараптамасы объектілерінің бастапқы белгілері мен қасиеттерін сақтау, сараптама объектілерін сақтау және қайтару қағидаларын сақтау жөніндегі шараларды қамтамасыз ету. Білімі: 1. Қазақстан Республикасының сот - сараптама қызметі саласындағы заңнамалық және өзге де нормативтік құқықтық актілері; 2. Сараптамалық зерттеулерге ұсынылатын объектілерді жіберу, тасымалдау; 3. Ішкі еңбек тәртібінің, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі талаптары; 4. Сот-сараптамалық зерттеудің әдістемелері және (немесе) әдістері, сот-сараптамалық наркологиялық зерттеу саласындағы отандық және шетелдік жетістіктер.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
2-дағды: Сот наркологиялық сараптамасының материалдары мен объектілерін зерделеу	Дағдылары: 1. Сот-сараптамалық наркологиялық зерттеудің мәнін, объектісін және міндеттерін айқындау; 2. Ұсынылған материалдар мен зерттеу объектілерін зерделеу және сараптаманың шешуіне қойылған мәселелер бойынша қорытынды беру үшін олардың жарамдылығы мен жеткіліктілігін бағалау; 3. Наркологиялық сот сараптамасының объектілерін олардың ерекшеліктерін ескере отырып сипаттау; 4. Сот наркологиялық сараптама жүргізу жоспарын жасау және сараптамалық зерттеудің міндеттерін, бастапқы деректерді ескере отырып, сараптамалық іс-қимылдардың реттілігін анықтау; 5. Сот-сараптамалық зерттеу әдістемелерін және (немесе) әдістерін таңдау; 6. Сараптама тағайындаған органға өтінішхаттарды ресімдеу; 7. Сараптама объектілерін тіркеу және зерттеу үшін ғылыми-техникалық құралдар мен тәсілдерді қолдану; 8. Жазбаларды ресімдеу. Білімі: 1. Қазақстан Республикасының сот - сараптама қызметі саласындағы заңнамалық және өзге де нормативтік құқықтық актілері;

1-еңбек функциясы:
"Сот-сараптамалық
наркологиялық зерттеу"
мамандығы бойынша сот
сараптамасын жүргізу

	2. Сот-сараптамалық зерттеудің әдістемелері және (немесе) әдістері, сот-сараптамалық наркологиялық зерттеу саласындағы отандық және шетелдік жетістіктер; 3. Наркологиялық сараптаманың объектілері және олардың түрлері; 4. Наркологиялық бұзылулардың белгілері немесе олардың болмауы, оларды жүйелеу негіздері; 5. Сот-наркологиялық сараптамасын тағайындау кезінде материалдарды дайындау мен ресімдеудің негізгі қағидалары; 6. Сараптамалық және арнайы зерттеулерді тағайындау және жүргізу тәртібіндегі айырмашылықтар.
Дағдыны тану мүмкіндігі :	Ұсынылмайды
3 - дағды : Сот-наркологиялық сараптамалық зерттеу жүргізу	Дағдылары: 1. Сот-сараптамалық зерттеу әдістемелеріне және (немесе) әдісіне сәйкес сот-сараптамалық зерттеулер жүргізу; 2. Сот-сараптамалық зерттеулердің сапасын бақылауға қатысу; 3. Жазбаларды жүргізу және ресімдеу; 4. Санитарлық нормалар мен ережелердің талаптарын, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі нұсқаулықтарды сақтау; 5. Сот-сараптамалық зерттеудің барысы мен нәтижелерін көрсететін сарапшының қорытындысын ресімдеу. Білімі: 1. Қазақстан Республикасының сот-сараптама қызметі саласындағы заңнамалық және өзге де нормативтік құқықтық актілері; 2. Сот-сараптамалық зерттеу әдістемелері және (немесе) әдістері; 3. Сот наркологиялық сараптамасының процестік және ұйымдастырушылық негіздері; 4. Сот-сараптамалық зерттеу кезеңдері; 5. Медицина, жалпы және сот наркологиясының негіздері. Сот наркологиясының жалпы теориялық негіздері. Жеке сот наркологиясы (наркологиялық бұзылулар клиникасы және олардың сот-наркологиялық маңызы), сот наркологиясы; 6. Құрал-саймандарды, аспаптар мен жабдықтарды пайдалану; 7. Сот сараптамаларын немесе зерттеулерін жүргізу процесінде объектілерді тіркеуге және зерттеуге арналған ғылыми-техникалық құралдар мен тәсілдер, сот фотографиясы, бейнетүсірілім, фото кестелер, схемалар, диаграммалар жасау қағидалары ;

	8. Зерттеу жүргізу кезінде өндірістік ортаның шарттары (температура, ылғалдылық); 9. Жазбаларды жүргізу; 10. Енбекті қорғау, қауіпсіздік техникасы, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі жөніндегі нұсқаулықтар, қағидалар мен нормалар; 11. Ішкі нормативтік құжаттар, лауазымдық міндеттер.
Дағдыны тану мүмкіндігі :	Ұсынылмайды
4-дағды: Сот сараптамасының (зерттеуінің) нәтижелерін түсіндіру немесе өңдеу	Дағдылары: 1. Сот-наркологиялық зерттеу әдістемесіне және (немесе) әдісіне сәйкес зерттеу нәтижелерін талдау, бағалау және өңдеу; 2. Зерттеу нәтижелерінің белгісіздігін бағалау; 3. Сараптамалық зерттеу нәтижелерін түсіндіру немесе өңдеу және қорытындыларды қалыптастыру; 4. Зерттеу нәтижелерін талдау, бағалау және өңдеу бойынша жазбаларды жүргізу және ресімдеу. Білімі: 1. Сот-сараптамалық зерттеу әдістемелері және (немесе) әдістері; 2. Зерттеу нәтижелерінің белгісіздігін бағалаудың жалпы ережелері; 3. Сараптамалық зерттеу нәтижелерінің дұрыстығы мен объективтілігі дәрежесін бағалаудың ғылыми негізделген тәсілдері мен критерийлері; 4. Сот-сараптамалық зерттеу барысында алынған деректерді түсіндіру; 5. Есірткіге масаю күйін зерттеу жазбаларын жүргізу, зерттеу нәтижелерін талдау, бағалау және өңдеу.
Дағдыны тану мүмкіндігі :	Ұсынылмайды
5-дағды: Сарапшының (маманның) қорытындысын ресімдеу	Дағдылары: 1. Сарапшының (маманның) қорытындысын немесе қорытынды берудің мүмкін еместігі туралы хабарламаны ресімдеу; 2. Бақылау өндірісінің материалдарын қалыптастыру; 3. Сот-сараптамалық зерттеудің барысы мен нәтижелерін көрсететін сарапшының қорытындысын ресімдеу; 4. Сот-сараптамалық наркологиялық зерттеу әдістемесіне және (немесе) әдісіне сәйкес зерттеу нәтижелерін талдауды, бағалауды және өңдеуді жүргізу. Білімі: 1. Қазақстан Республикасының сот-сараптама қызметі саласындағы заңнамалық және өзге де нормативтік құқықтық актілері;

		2. Сарапшының қорытындысын жасау оның құрылымдық бөліктері (кіріспе, зерттеу, синтездеу, тұжырымдар); 3. Құжаттауды, мұрағаттауды білу; 4. Сот-сараптамалық зерттеу барысында алынған деректерді түсіндіру.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
2-еңбек функциясы: Сараптама тағайындайтын органдармен өзара іс-қимыл жасау	1-дағды: Сот сараптамаларын тағайындайтын органдармен өзара іс-қимыл жасау	Дағдылары: 1. Сот сараптамасын жүргізуге арналған шығыстардың сметасын жасау және сараптаманы тағайындаған органға сараптама жүргізуге байланысты шығыстар туралы есепті ұсыну; 2. Өз құзыреті шегінде процестік әрекеттерге маман немесе сарапшы ретінде қатысу; 3. Медицинаның, психиатрияның, медициналық технологиялардың, ғылыми әзірлемелердің қазіргі деңгейін ескере отырып, сот психиатриялық сараптамасының, наркологиялық сараптаманың қазіргі жай-күйі мен даму перспективаларын зерделеу және талдау; 4. Сараптамалық қателіктер жіберуге ықпал ететін себептер мен жағдайларды анықтау мақсатында сараптамалық практиканы талдап қорытуды жүргізу, сондай-ақ сараптамалық қателіктердің алдын алуға бағытталған ұсыныстарды әзірлеу. Білімі: 1. Қазақстан Республикасының сот-сараптама қызметі саласындағы заңнамалық және өзге де нормативтік құқықтық актілері; 2. Сараптама құнын есептеу бойынша тарифтер мен әдістер; 3. Сот сарапшысының процестік әрекеттерге маман ретінде қатысу нысандары; 4. Сот-сараптамалық зерттеулердің әдістемелерін әзірлеу, сынақтан өткізу және енгізудің негізгі қағидаттары; 5. Сот сараптамасы және криминалистика негіздері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
		Дағдылары: 1. Сот сараптамаларын сот наркологиясы (зерттеулерін) ұйымдастыру және жүргізу мәселелері бойынша сараптамаларды тағайындайтын органдар қызметкерлерінің ақпараттық-түсіндіру жұмыстарына қатысу; 2. Сот сараптамаларын (зерттеулерін) ұйымдастыру және жүргізу мәселелері бойынша сараптама тағайындайтын органдардың қызметкерлері үшін семинарлар өткізу; 3. Медицинаның, психиатрияның, медициналық технологиялардың, ғылыми әзірлемелердің қазіргі

	2-дағды: Сараптама тағайындайтын органдардың қызметкерлеріне консультация беру	деңгейін ескере отырып, сот психиатриялық сараптамасының, наркологиялық сараптаманың қазіргі жай-күйі мен даму перспективаларын зерделеу және талдау; 4. Сараптамалық қателіктер жіберуге ықпал ететін себептер мен жағдайларды анықтау мақсатында сараптамалық практиканы талдап қорытуды жүргізу , сондай-ақ сараптамалық қателіктердің алдын алуға бағытталған ұсыныстарды әзірлеу. Білімі: 1. Қазақстан Республикасының сот-сараптама қызметі саласындағы заңнамалық және өзге де нормативтік құқықтық актілері; 2. Сот экспертологиясы және криминалистика негіздері; 3. Қылмыстық және азаматтық істер, сондай-ақ әкімшілік құқық бұзушылық туралы істер бойынша материалдарды дайындау және ұсыну ерекшеліктері ; 4. Сот-сараптамалық зерттеулердің әдістемелерін әзірлеу, сынақтан өткізу және енгізудің негізгі қағидаттары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Ұсынылмайды
1-дағды:		Дағдылары: 1. Медицинаның, медициналық технологиялардың, ғылыми әзірлемелердің заманауи деңгейін ескере отырып, наркологиялық сараптаманың қазіргі жай-күйі мен даму перспективаларын зерделеу және талдау; 2. Сот наркологиясы саласында ғылыми-зерттеу жұмыстарын жүргізу үшін ұсыныстар мен техникалық-экономикалық негіздеме әзірлеу; 3. Ғылыми зерттеу нәтижелерінің техникалық және экономикалық әсерін негіздеу; 4. Ғылыми-зерттеу жұмыстарын ұйымдастыруды және өткізуді жоспарлау; 5. Деректерді жинау, талдау және жүйелеу; 6. Зерттеу жұмыстарының жоспарларын ағымдағы және қорытынды бақылауды, бағалауды және түзетуді жүзеге асыру; 7. Сот-сараптамалық наркологиялық зерттеудің тиісті әдістері мен әдістемелерін қолдану; 8. Сот наркологиясы саласындағы ғылыми зерттеулердің нәтижелерін талдау; 9. Ғылыми-зерттеу жұмыстарының нәтижелерін ресімдеу; 10. Сот-сараптамалық зерттеулердің әдістемелерін, сот наркологиясы саласындағы ғылыми зерттеулердің әзірлемелерін әзірлеуге, сынақтан өткізуге, валидациялауға және енгізуге қатысу;

1-қосымша еңбек функциясы: Ғылыми-зерттеу, ғылыми-әдістемелік және оқу-әдістемелік жұмыстарға қатысу	Сот сараптамасы саласындағы ғылыми қызметке қатысу	11. Жалпы және сот наркологиясы саласында орындалған жұмыстың, ғылыми зерттеулердің және (немесе) ғылыми әзірлемелердің нәтижелері бойынша есептер дайындау; 12. Мақалалар, монографиялар, әдістемелік ұсынымдар мен оқу құралдарын дайындауға қатысу; 13. Жарияланымдар мен ғылыми әзірлемелерге рецензия жүргізу; 14. Сараптамалық қателіктер жіберуге ықпал ететін себептер мен жағдайларды анықтау мақсатында сараптамалық практиканы талдап қорытуды жүргізу , сондай-ақ сараптамалық қателіктердің алдын алуға бағытталған ұсыныстарды әзірлеу.
		Білімі: 1. Сот-сараптама қызметі саласындағы заңнамалық және өзге де нормативтік құқықтық актілер; 2. Наркология медицинасы және сот сараптамасы саласындағы отандық және шетелдік ғылымның заманауи жетістіктері; 3. Сот наркологиясы саласында ғылыми-зерттеу жұмыстарын жүргізу немесе ғылыми әзірлемелерді орындау әдіснамасы; 4. Ғылыми-зерттеу жұмыстарының мазмұны мен нәтижелерін ресімдеуге қойылатын үлгілік талаптар ; 5. Сот-сараптамалық зерттеулердің әдістемелерін әзірлеу, сынақтан өткізу және енгізудің негізгі қағидаттары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Ұсынылмайды
	2-дағды: Сот сараптамасы саласындағы нормативтік құқықтық актілер мен нормативтік құжаттардың жобаларын әзірлеуге қатысу	Дағдылары: 1. Сот-сараптама қызметі саласындағы нормативтік құқықтық актілердің жобаларын қолданыстағы заңнамаға, реттеу мақсаттарына, енгізілетін нормалардың тиімділігі мен олардың салдарларына сәйкестігіне талдау жасау; 2. Сот-сараптама қызметін нормативтік-құқықтық реттеуді жетілдіру, қолданыстағы нормативтік құқықтық актілерге өзгерістер енгізу немесе қайта қарау, жаңа нормативтік құқықтық актілерді әзірлеу жөнінде ұсыныстар қалыптастыру; 3. Сот сараптамасы саласындағы нормативтік құқықтық актілердің жобаларын әзірлеуге қатысу; 4. Сот-наркологиясы саласындағы сот-сараптамалық зерттеулердің әдістемелерін, ғылыми зерттеулердің әзірлемелерін әзірлеуге, сынақтан өткізуге, валидациялауға және енгізуге қатысу.
		Білімі: 1. Сот-сараптама қызметі саласындағы заңнамалық және өзге де нормативтік құқықтық актілер; 2. "Құқықтық актілер туралы" Қазақстан Республикасының Заңы;

		3. Қазақстан Республикасы Әділет министрінің 2023 жылғы 3 шілдеде бекітілген №448 Нормативтік құқықтық актілерді әзірлеу және келісу қағидалары; 4. Сот-сараптамалық зерттеулердің әдістемелерін әзірлеу, сынақтан өткізу және енгізудің негізгі қағидаттары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Ұсынылмайды
	3-дағды: Сот сарапшыларын кәсіптік даярлауға, біліктілігін арттыруға және қайта даярлауға қатысу	Дағдылары: 1. Сот сараптамаларын (зерттеулерін) жүргізу құқығына біліктілік куәлігін алуға үміткерлерді кәсіптік даярлауға, сот сарапшыларын даярлауға, олардың біліктілігін арттыруға қатысу; 2. Сот сарапшыларын даярлау, біліктілігін арттыру курстарына оқытушы, дайындық жетекшісі ретінде қатысу; 3. Оқу-әдістемелік құжаттаманы, оқыту және бақылау құралдарын әзірлеуге қатысу; 4. Кәсіптік оқыту мен біліктілікті арттырудың нысандары мен әдістерін жетілдіруге қатысу. Білімі: 1. Сот-сараптама қызметі саласындағы заңнамалық және өзге де нормативтік құқықтық актілер; 2. Оқу-әдістемелік кешендерді әзірлеудің негізгі принциптері мен тәртібі; 3. Дәрістер, семинарлар мен практикалық сабақтар жоспарларын құру; 4. Оқыту теориясы мен әдістемесінің негіздері; 5. Сот сарапшыларын даярлау және олардың біліктілігін арттыру мәселелері бойынша әдістемелік материалдар; 6. Сот сарапшыларының кәсіптік даярлығының, біліктілігін арттырудың нысандары, түрлері, әдістері мен құралдары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Ұсынылмайды
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар	Командалық жұмыс Аналитикалық және жүйелік ойлау Стресске төзімділік Сапаға бағдарлану (зейінділік, байқау) Шешім қабылдаудағы тәуелсіздік Тиімді қарым-қатынас дағдылары Тұрақты өзін-өзі дамыту Физикалық және психоэмоционалды тұрақтылық	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі	Техникалық реттеу объектісі болып табылмайды	
Ұйым шеңберіндегі басқа кәсіптермен байланыс	СБШ деңгейі	Кәсіптің атауы
	6	Дәрігер сот-наркологиялық сарапшы/бөлім (бөлімше) басшысы

19. "Мейірбике (наркологиялық бағыттағы)" кәсібінің карточкасы:			
Топтың коды:	2269-9		
Қызметтер атауының коды:	2269-9		
Кәсіп атауы:	Мейірбике/аға (сот-медициналық сараптамасы саласындағы)		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі	5		
СБШ бойынша кіші деңгейі	-		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі	Белгіленбеген		
Кәсіптік білім деңгейі	Білім деңгейі: техникалық немесе кәсіптік медициналық білім	Мамандығы: Мейірбике ісі; Денсаулық сақтау	Біліктілік: -
Формалды емес және информалды біліммен байланыс	Талап етілмейді		
Кәсіптің басқа мүмкін атаулары:	-		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Сот наркологиялық сараптамасын немесе зерттеуін жүргізу саласындағы кәсіптік қызметке қойылатын бірыңғай талаптарды әзірлеу, еңбек нарығының заманауи қажеттіліктеріне жауап беретін және қызметкерлердің біліміне, машығына, дағдыларына және жеке құзыреттеріне қойылатын тиісті талаптарды жүйелі және құрылымдық жағынан сипаттау		
Еңбек функцияларының сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Сот-наркологиялық сараптамасын жүргізу кезіндегі орта медициналық персоналдың қосалқы қызметі; 2. Сот-наркологиялық сараптамасын жүргізу кезінде объектілермен жұмыс істеу кезіндегі орта медициналық персоналдың қызметі.	
1-еңбек функциясы: Сот-наркологиялық сараптамасын жүргізу кезіндегі орта медициналық персоналдың қызметі	1 - дағды: Сот-наркологиялық сараптамасын жүргізу кезінде қатысуы	Дағдылары: 1. Сарапшының бақылауымен дербес компьютерде материалды теруге қатысу; 2. Қауіптілік сыныбына сәйкес қалдықтарды жинау және уақытша сақтау, кәдеге жаратуға дайындау процесіне қатысу; 3. Құзыреті шегінде зерттеуге түсетін сот сараптамасы объектілерін қабылдауға, тіркеуге, таңбалауға және олардың сақталуын қамтамасыз етуге қатысу.	
		Білімі: 1. Наркологиялық зерттеу жүргізу; 2. Наркологиялық зерттеу жүргізу әдістемелері;	

		3. Сот-наркологиялық сараптама жүргізу үшін ұсынылған объектілерді іріктеу, буып-түю, таңбалау және ресімдеу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Ұсынылмайды
	2 - дағды : Сот-наркологиялық сараптамасын жүргізу кезіндегі қосалқы қызмет	Дағдылары: 1. Өз құзыреті шегінде құжаттама мен жазбаларды жүргізу; 2. Қарамағындағы кіші медициналық персоналдың (бар болса) қызметін ұйымдастыру; 3. Қарамағындағы кіші медициналық персоналдың лауазымдық міндеттерін орындауын бақылауды жүзеге асыру.
		Білімі: 1. Еңбек заңнамасының негіздері, ішкі еңбек тәртібінің ережелері, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау талаптары, өндірістік санитария, өрт және санитарлық-эпидемиологиялық қауіпсіздік; 2. Құжаттау, мұрағаттауды білу; 3. Ішкі нормативтік құжаттар, функционалдық міндеттер.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Ұсынылмайды
2-еңбек функциясы: Сот-наркологиялық сараптамасын жүргізу кезінде объектілермен жұмыс істеуде орта медициналық персоналдың қызметі	1 - дағды : Сот-наркологиялық сараптамасын жүргізу кезінде объектілермен жұмыс істеуге қатысуы	Дағдылары: 1. Құзыреті шегінде зерттеуге түсетін сот сараптамасы объектілерін қабылдауға, тіркеуге, таңбалауға және олардың сақталуын қамтамасыз етуге қатысу; 2. Сараптама (зерттеу) тағайындаған адамға беру үшін сараптама объектілерін дайындау (буып-түю, таңбалау); 3. Денсаулыққа қауіпі ықтимал жабдықтармен және заттармен жұмыс істеу кезінде техника қауіпсіздігі нормаларын, сондай-ақ санитарлық-гигиеналық режим мен эпидемиологиялық қауіпсіздік, өрт қауіпсіздігі нормаларын сақтау.
		Білімі: 1. Сот-наркологиялық сараптаманы жүргізу үшін ұсынылған объектілерді іріктеу, буып-түю, таңбалау және ресімдеу; 2. Санитариялық-гигиеналық режим және эпидемиологиялық қауіпсіздік нормалары (қорғаныш киімін пайдалану, жұқтырған (ықтимал жұқтырған) объектілермен жұмыс істеу, дезинфекциялау құралдарының жұмыс ерітінділерін дайындау); 3. Ішкі нормативтік құжаттар, функционалдық міндеттер.
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Ұсынылмайды
		Дағдылары:

	2 - дағды : Сот-наркологиялық сараптамасын жүргізу кезінде объектілермен жұмыс істеудегі қосалқы қызмет	1. Санитарлық-гигиеналық режим мен эпидемиологиялық қауіпсіздік нормаларына сәйкес жұмыс орындарын, жабдықтарды дайындау; 2. Денсаулыққа қауіпі ықтимал жабдықтармен және заттармен жұмыс істеу кезінде техника қауіпсіздігі нормаларын, сондай-ақ санитарлық-гигиеналық режим мен эпидемиологиялық қауіпсіздік, өрт қауіпсіздігі нормаларын сақтау; 3. Қарамағындағы кіші медициналық персоналдың қызметін ұйымдастыру (бар болса).
		Білімі: 1. Санитариялық-гигиеналық режим және эпидемиологиялық қауіпсіздік нормалары (қорғаныш киімін пайдалану, жұқтырған (ықтимал жұқтырған) объектілермен жұмыс істеу, дезинфекциялау құралдарының жұмыс ерітінділерін дайындау); 2. Ішкі еңбек тәртібінің, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі талаптары; 3. Сараптама немесе зерттеу жүргізу үшін пайдаланылатын реактивтер мен ерітінділерді сақтау шарттарының, жарамдылық мерзімдерін білу .
	Дағдыны тану мүмкіндігі :	Ұсынылмайды
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар	Кәсіптік міндеттерді өз бетінше шешу Оқуға қабілеттілік Тәртіп Стресске төзімділік Командалық жұмыс Физикалық және психоэмоционалды тұрақтылық	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі	Техникалық реттеу объектісі болып табылмайды	
Ұйым шеңберіндегі басқа кәсіптермен байланыс	СБШ деңгейі	Кәсіптің атауы
	6	Дәрігер-сот-медициналық сарапшы

4-тарау. Кәсіптік стандарттың техникалық деректері

20. Мемлекеттік органның атауы:

Қазақстан Республикасының Әділет министрлігі

Орындаушы: Жуkenov C., s.zhukenov@adilet.gov.kz, 74-07-56

21. Өзірлеуге қатысатын ұйымдар (кәсіпорындар):

"Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінің Сот сараптамалары орталығы" республикалық мемлекеттік қазыналық кәсіпорны

Орындаушы: Коломеев Е. А., kadry@cse.kz, 54-09-84

22. Сот-сараптама қызметі саласындағы кәсіптік біліктілік жөніндегі салалық кеңес:

2024 ж. 18 қазандағы № 4 хаттама

23. Кәсіптік біліктілік жөніндегі ұлттық орган:

"Атамекен" Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіпкерлер палатасы

25. Нұсқа нөмірі және шығарылған жылы: 1-нұсқа, 2024 жыл

26. Болжалды өзектендіру күні: 2027 жылғы 4 қаңтар

© 2012. Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінің «Қазақстан Республикасының Заңнама және құқықтық ақпарат институты» ШЖҚ РМК